

**UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA ASIJSKÝCH STUDIÍ**

Sémantická analýza čínských polysylabických sloves

Semantic analysis of chinese polysyllabic verbs

BAKALÁŘSKÁ DIPLOMOVÁ PRÁCE

Vedoucí práce: Mgr. Ondřej Kučera
Student: Michaela Václavková

OLOMOUC 2013

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci vypracovala samostatně a uvedla jsem veškeré použité prameny a literaturu.

Olomouc, 24. 4. 2013

Ráda bych poděkovala panu Mgr. Ondřeji Kučerovi za trpělivé vedení mé práce a za cenné rady a připomínky v průběhu jejího zpracování. Dále chci poděkovat své rodině za její podporu během studia a svým učitelům za jejich trpělivost, s jakou mě vedli na cestě za poznáním.

Obsah

1. Úvod	7
2. Zdroj výchozího jazykového korpusu.....	8
3. Metodika	9
4. Slovní druhy.....	10
4.1. Čínské sloveso	11
4.2. Dvojslabičná slovesa	12
4.2.1. Modální a fázová slovesa	13
4.2.2. Objektová slovesa	14
5. Valenční teorie.....	16
5.1. Charakteristika aktantů a volných doplňení	16
6. Klasifikace sloves	18
6.1. Klasifikace na základě jednotlivých aktantů.....	18
6.2. Klasifikace na základě významu a aktantu aktor.....	19
7. Analýza čínských dvojslabičných sloves.....	20
7.1. Slovesa spadající do kategorie 1	21
7.2. Analýza sloves kategorie 1	22
7.2.1. Skupina A.....	22
7.2.2. Skupina D.....	25
7.3. Slovesa spadající do kategorie 2	26
7.4. Analýza sloves kategorie 2	29
7.4.1. Skupina A.....	29
7.4.2. Skupina B.....	33
7.4.3. Skupina C.....	34
7.4.4. Skupina E.....	37
7.5. Slovesa spadající do kategorie 3	39
7.6. Analýza sloves kategorie 3	41
7.6.1. Skupina A.....	41
7.6.2. Skupina B.....	41
7.6.3. Skupina C.....	42
7.7. Slovesa patřící do skupiny A.....	43
7.8. Valence sloves skupina A	49
7.9. Slovesa patřící do skupiny B.....	55
7.10. Valence sloves skupina B.....	57

7.11.	Slovesa patřící do skupiny C	59
7.12.	Valence sloves skupiny C.....	62
7.13.	Slovesa patřící do skupiny D.....	65
7.14.	Valence sloves skupina D	66
7.15.	Slovesa patřící do skupiny E	67
7.16.	Valence sloves skupina E.....	69
8.	Závěr	71
9.	Anotace	74
10.	Abstract	75
11.	Bibliografie	76
12.	Seznam příloh.....	77

1. Úvod

V této bakalářské práci se budu zabývat sémantickou analýzou čínských dvojslabičných sloves. K osvojení jakéhokoliv cizího jazyka je nevyhnutelnou součástí studium slovní zásoby. Znalost určitého množství základních jednotek jazyka je prvotním stavebním kamenem při studiu. Tuto slovní zásobu můžeme potom dále rozšiřovat na základě těchto počátečních poznatků. Pomineme-li důležitost znalosti slovní zásoby, nemůžeme předpokládat úspěšné zvládnutí jazyka.

Za jeden z hlavních elementů jazyka lze považovat slovesa. Znalost či neznalost určitého počtu sloves ovlivňuje schopnost mluvit nebo jinak zacházet s daným jazykem. Není přesně určeno, jaké množství sloves nebo jiných slovních druhů je nutné k úspěšnému ovládnutí jazyka. Je ovšem jisté, že počet užívání různých synonym, homonym či antonym určuje úroveň naší jazykové znalosti.

Cílem mé práce je, na základě analýzy nejpoužívanějších dvojslabičných sloves v čínštině, najít vnitřní souvislosti mezi jednotlivými větnými členy. Další otázkou je pozice jednotlivých členů. Zda, pokud jsou přítomné, mají rozvíjející členy uvedených sloves svou pozici danou či zda je možnost tyto pozice za určitých podmínek změnit. Další otázkou je - Jaká slovesa jsou nejčastější a tudíž jaký typ sloves studovat první?

Na základě seznamu lexika ke zkoušce z čínského jazyka (*Hànyǔ Shuǐpíng Kǎoshì* 《汉语水平考试》 – dále již jen HSK) jsem vybrala prvních 100 nejpoužívanějších dvojslabičných sloves. Tato slovesa budu dále rozdělovat do jednotlivých skupin podle jejich funkce ve větě, jejich významu a dalších poznatků. Toto rozdělení do jednotlivých skupin a kategorií může odhalit případné souvislosti.

V čínštině se slova nečasují ani neskloňují, proto je občas těžké rozlišit jejich formu či význam bez určitého kontextu. Vzájemná závislost slov ve větě nám může pomoci určit jednotlivé slovní druhy a tudíž i jejich gramatické funkce.

Vzhledem k důležitosti kontextu při rozpoznávání významů a funkcí čínských sloves budu tato slovesa analyzovat na základě jejich vztahů s ostatními komponenty v příkladových větách, které shromáždím pomocí převážně internetových zdrojů. Významná role kontextu je nesporná, a čím je rozsáhlejší, tím lépe nám pomůže vše pochopit. Bohužel omezený rozsah bakalářské práce mi nedovolí použít širší kontext, proto jsem se omezila na použití jednotlivých vět.

2. Zdroj výchozího jazykového korpusu

Hlavním zdrojem této práce je seznam slovní zásoby nutný k úspěšnému zvládnutí 4. úrovně jazykové zkoušky HSK. Tuto úroveň jsem zvolila z prostého důvodu a to, protože 3. úroveň neobsahovala dostatečné množství sloves potřebných k analýze a 5. úroveň jich obsahovala více, než bylo nutné. Jazyková zkouška HSK je mezinárodní standardizovaná zkouška, která prověřuje rozsah znalosti a úroveň způsobilosti používání čínského jazyka v každodenním životě. Tento pramen jsem zvolila na základě snahy o neustálé modernizování jak systému, tak obsahu zkoušek na základě průzkumů a nejnovějších poznatků. Díky tomu je seznam lexika tvořen na základě nejpoužívanějších slov v běžné mluvě. Tato zvolená slovesa jsem zkontrolovala se Slovníkem moderní čínštiny 5. vydání (dále již XHC) a to z toho důvodu, že je v něm u každého výrazu uveden i jeho předpokládaný slovní druh. Ačkoliv není vždy zcela jednoznačné, zdali je uvedený slovní druh neměnný, lze se na tento slovník, díky neustálé snaze jeho autorů o jeho modernizování, spolehnout. Toto porovnání se projevilo jako velmi efektivní, jelikož některé výrazy vedené jako slovesa v seznamu HSK se ve slovníku XHC nacházely jako jiné slovní druhy a tudíž nebyly zařazeny.

3. Metodika

Základním bodem při jakékoliv analýze je nutnost zvolit nejspolehlivější zdroj jazykových jednotek, které budou nutné k dané jazykové analýze. Jako zdroj výchozí kostry této analýzy jsem si zvolila seznam lexika, jehož znalost je nutná k úspěšnému absolvování 4. úrovně jazykové zkoušky z čínštiny HSK. Z tohoto seznamu jsem vybrala prvních 100 nejpoužívanějších čínských dvojslabičných sloves. Tato slovesa jsem rozdělila do jednotlivých skupin či kategorií podle jejich významu a funkce v daných příkladových větách. Jednotlivé skupiny jsem označila písmeny abecedy A, B, C, D, E. Jednotlivé kategorie jsem označila číslicemi 1, 2, 3.

Při vyhledávání příkladových vět budu využívat níže uvedené, převážně internetové zdroje. Tyto věty se budu snažit vybrat tak, aby jejich použití bylo lehce pochopitelné a možné i v běžném jazyce. Aplikace valenční teorie byla pomocným nástrojem v analýze těchto sloves. A to z toho důvodu, že nejen v českém jazyce, ale i v čínském je jádrem jazykové výpovědi sloveso, kolem kterého se seskupují další větné členy.

4. Slovní druhy

V češtině, stejně jako v jiných jazycích, se slova rozlišují podle různých hledisek, jako například zda jsou neměnná či ohýbaná, zda se skloňují či časují atd. Podle těchto hledisek se slova dělí na slovní druhy. Jednotlivé slovní druhy zaujímají určité funkce v rámci věty a jejich význam je zpravidla srozumitelný i mimo širší kontext. Například ve španělštině poznáme sloveso nejen podle postavení ve větě, ale mimo jiné také podle jeho infinitivního tvaru končícího na -ar, -er, -ir. Podle časování poté můžeme určit osobu, číslo, způsob či čas daného slovesa.

V čínštině se slova nečasují ani neskloňují, proto je občas těžké rozlišit jejich formu či význam bez určitého kontextu. Až na některé výjimky, kdy některá slova či jazykové jednotky plní jen zcela určité funkce. Z tohoto důvodu není nutné, abychom se v čínštině učili časovat či skloňovat, ale musíme se naučit, jakými prostředky čínština vyjadřuje vztahy a gramatické významy, které my vyjadřujeme ohýbáním slov. Některé způsoby či prostředky jsou podobné našemu ohýbání. Je to například přidávání přípon či prostředky prosodické (sdružování do segmentů, intonace, prominence slabik). (Švarný, Uher 1997: 78)

Vzájemná závislost slov ve větě nám může pomoci určit jednotlivé slovní druhy a tudíž i jejich gramatické funkce. Tento fakt nutí některé lingvisty mluvit o tzv. gramatických funkčních charakteristikách (dále jen f.ch-ky) namísto slovních druhů. Tyto f.ch-ky zahrnují jen omezený počet a nejsou vždy jednoznačné. Na základě těchto f.ch-k a naší vlastní zkušenosti, můžeme určit, o jaký typ slovního druhu se jedná. Samozřejmě některé slovo může mít nejen jednu, ale i více těchto f.ch-k a z tohoto důvodu může zaujímat i různá postavení ve větě. (Švarný 1998: 92-93)

Tento problém se týká především jednoslabičných bází. U dvojslabičných slov (neboli kompozit) je poněkud jasnější, o jaký slovní druh se v daném kontextu jedná. Jedna z hlavních f.ch-k se týká schopnosti být samostatným větným členem. Podle této schopnosti rozlišujeme f.ch-k samostatné (podstatné jméno, jména místa a času, zájmeno a predikativy), vázané a pomocné. Funkční charakteristiky vázané se vyskytují jako samostatné větné členy, ale pouze v případě, že jsou ve spojení se slovy jinými, jako jsou například měrová slova, číslovky, jednoslabičné záložky atd. Funkční charakteristiky pomocné nemají lexikální význam, jejich význam je pouze gramatický.

Je to například výraz „men“ jenž vyjadřuje množné číslo u zájmen a podstatných jmen nebo ukazatele, které ukazují vido-časové aspekty sloves (了 le, 着 zhe, 过 go) atd. (Švarný 1998: 120-121)

Ačkoliv mnou vybraná slova jsou považována za slovesa, nemusí to nutně znamenat, že dané výrazy nemohou v rámci kontextu či jiné příkladové věty fungovat jako jiný slovní druh. Dále jsem narazila na slovesa, která byla v seznamu ke zkoušce HSK uvedena jako dvojslabičná slovesa, ale ve slovníku XHC byla nalezena pouze jako samostatná jednoslabičná slova. Tato problematika bude rozebrána níže.

4.1. Čínské sloveso

Jak již bylo výše zmíněno, jádrem jazykové výpovědi je sloveso, a proto je znalost určitého počtu sloves nutná k ovládnutí jazyka. Vzhledem k faktu, že čínská slovesa se na rozdíl od českých neohýbají ani nečasují, nemají koncovky ani nevyjadřují formálním způsobem časy, jejich určení nám může usnadnit jejich postavení ve větě. Osobu nebo číslo můžeme odvodit od podmětu dané věty, čas může být určen jednotlivými příponami či opět dedukcí z daného kontextu.

Na rozdíl od češtiny, v čínštině se věta nedělí na část přísudkovou a podmětovou, nýbrž jádrem věty je přísudek (sloveso nebo adjektivum), který na sebe váže ostatní členy ve větě. Pořádek slov v čínské větě není na rozdíl od jiných jazyků, jako například v češtině, tak volný. (Švarný 1998: 122)

Díky tomuto danému pevnému pořádku slov v čínské větě, můžeme větné členy, jejich funkci či význam určit podle jejich pozic v dané větě. Zkoumáním různých pozic můžeme na základě vlastní zkušenosti vyvodit nějaké zákonitosti, kterými se při určování slovních druhů můžeme řídit. Spolehlivost těchto zkušeností je ovšem silně diskutabilní a ne vždy zcela spolehlivá, protože i v tomto pevném pořádku můžeme nalézt výjimky.

Základními kritérii, abychom mohli klasifikovat nějaký výraz jako sloveso, je nejen jeho pozice ve větě, ale i jeho schopnost vázat na sebe konkrétní jazykové jednotky, které na sebe ve většině případů nemohou vázat výrazy náležející k jinému slovnímu druhu. Většina čínských sloves může používat jak záporku (不 bù), tak záporku (没 méi). Těsně za slovesy mohou následovat přípony (了 le), (着 zhe) a (过 go). Slovesa většinou ve větě zastávají funkci přísudku. Tato pravidla můžeme

aplikovat bez ohledu na to, zda se jedná o sloveso jednoslabičné, či víceslabičné. (Švarný 1998: 121)

Stejně jako v jiných jazycích, tak i v čínštině rozlišujeme různé typy sloves. Jsou to slovesa intransitivní nebo slovesa pojící se s jedním, po případě se dvěma předměty, která nazýváme slovesy tranzitivními (například 说明 shuōmíng - vysvětlit, objasnit něco). (Švarný 1998: 102-103)

Máme i zvláštní skupiny sloves, jsou tzv. slovesa objektová a slovesa modální. Slovesa objektová jsou slovesa, která jsou syntaktickým spojením slovesa a jeho předmětu. Proto v případě, že se tato slovesa pojí s předmětem, může to být pouze předmět nepřímý. Slovesa objektová jsou dvojslabičné struktury, které jsou na přechodu ke kompozitům, protože ať už je to složka slovesná nebo složka jmenná nemůže sama o sobě fungovat jako samostatné jednoslabičné slovo. Lze ovšem najít případy, kdy jmenná složka existuje jako jednoslabičný výraz, ale nefunguje jako podstatné jméno, nýbrž jako například sloveso či adjektivum. Například dvojslabičné sloveso 上学 shàngxué „jít do školy“. Ve chvíli, kdy toto dvojslabičné sloveso rozdělíme, 学 xué jako samostatné slovo neznamena „škola“, nýbrž jednoslabičné sloveso „učit se“. (Švarný 1998: 119)

Dalším typem sloves jsou slovesa modální neboli slovesa vyjadřující záměr či subjektivní pocity. Slovesa modální jsou ta, která také označujeme jako pomocná slovesa. Stojí před přísudkovým nebo prepozičním slovesem. Tato slovesa se nemohou pojit se slovesnými vido-časovými ukazateli. Například sloveso (可以 kěyǐ – moct, moci). Stejnou funkci či postavení mají slovesa fázová (například 开始 kāishǐ - začít). (Švarný 1998: 104)

4.2. Dvojslabičná slovesa

Ačkoli nejfrekventovanějšími jazykovými jednotkami jsou slova jednoslabičná, je nutné podotknout, že v dnešní moderní čínštině je u spousty výrazů preferována forma dvojslabičná. Co se týče psané formy, je o poznání jednodušší určit význam a funkci daného slova, vzhledem k odlišnosti jednotlivých znaků pro rozdílné výrazy. V mluvené řeči už je to o poznání složitější. Jednoslabičnou formu si zachovávají především slova, která jsou užívána v každodenním jazyce.

Dvojslabičná slovesa mohou vzniknout různými způsoby. Mezi tyto způsoby patří spojení dvou jednoslabičných sloves v jedno dvojslabičné či spojení slovesa a jeho předmětem (objektová slovesa). Spousta jednoslabičných sloves může fungovat také, jako součást dvoj či víceslabičného výrazu nebo dvě slovesa jednoslabičná stejného významu se spojí a tvoří dvojslabičné sloveso daného významu.

Zvláštní skupinou jsou objektová slovesa, což jak již bylo výše zmíněno, jsou syntaktická spojení slovesa a jeho předmětu. Slovesa objektová jsou dvojslabičné struktury, které jsou na přechodu ke kompozitům, protože ať už je to složka slovesná nebo složka jmenná, nemůže sama o sobě fungovat jako samostatné jednoslabičné slovo. Lze ovšem najít případy, kdy jmenná složka může fungovat jako jednoslabičný výraz, ale nefunguje jako podstatné jméno, nýbrž jako například sloveso či adjektivum. Stejně tak slovesná složka může fungovat jako jednoslabičné sloveso. Vystává zde tedy otázka, zda je považovat za spojení dvou jednoslabičných slov či jedno dvojslabičné slovo. Z důvodu jejich složené formy budou tato slovesa zařazena do analýzy. Stejně jako objektová slovesa jsou výjimečná svou strukturou, tak modální slovesa jsou zajímavá svým významem a postavením ve větě, proto budou také zařazena do této analýzy.

4.2.1. Modální a fázová slovesa

Tato slovesa náleží do zvláštní skupiny sloves, jelikož jsou to výrazy, které ve větě fungují jako pomocné výrazy. Představují některé důležité vlastnosti sloves, jako například jejich forma tvoření otázky, kdy se sloveso opakuje a je mezi ně vložena záporka 不 否 či jejich určení, které bývá dáno příslovci. Zajímavostí je také jejich neschopnost pojit se s vido – časovými ukazateli. Ve většině případů, jak již bylo výše zmíněno, se tato slovesa při vyjádření záporu pojí se záporkou 不 不, lze ale také najít výjimky, kdy se pojí také se záporkou 没 没. Modální slovesa nevyjadřují děj, ale možnost, záměr, nutnost či touhu tento děj uskutečnit. Vzhledem k možnosti těchto sloves fungovat také jako přísudek, za kterým přímo následuje předmět, je ne vždy považujeme za modální slovesa. Modální slovesa ve skutečnosti nefungují jako jádro věty, nýbrž uvádějí sloveso, které je považováno za jádro přísudku dané věty. Tyto výrazy stojí bezprostředně před daným slovesem vyjadřujícím jádro věty. Podobné vlastnosti i funkci mají také slovesa fázová. (Švarný 1967: 221)

Tato slovesa nemění význam plnovýznamového slovesa, nýbrž určují, zda je podmět schopen dané akce, zda může či chce danou akci provést.

4.2.2. Objektová slovesa

Slovesa objektová jsou slovesa, která jsou syntaktickým spojením slovesa a jeho předmětu. Proto v případě, že se tato slovesa pojí s předmětem, může to být pouze předmět nepřímý. Slovesa objektová jsou dvojslabičné struktury, které jsou na přechodu ke kompozitům (ale zároveň je již nemůžeme považovat za spojení syntagmat), protože ať už je to složka slovesná nebo složka jmenná, nemůže sama o sobě fungovat jako samostatné jednoslabičné slovo. Lze ovšem najít případy, kdy jmenná složka existuje jako jednoslabičný výraz, ale nefunguje jako podstatné jméno, nýbrž jako například sloveso či adjektivum. Například dvojslabičné sloveso (上学 shàngxué - jít do školy). Ve chvíli, kdy toto dvojslabičné sloveso rozdělíme, 学 xué jako samostatné slovo neznamená „škola“, nýbrž jednoslabičné sloveso „učit se“. Dalším příkladem je sloveso (跳舞 tiàowǔ – tančit, doslova tančit tanec), kdy wǔ jako samostatné slovo již nepoužíváme jako podstatné jméno tanec. (Švarný 1998: 119)

Zajímavostí těchto sloves je jejich schopnost vpustit mezi své dvě slabiky jednotlivé částice či větné členy. Například 早年他到欧洲留过学。 V mládí jezdíval studovat do Evropy. V této větě máme jasný příklad vložení slovesné přípony (过 go), jež bývá připojena ke slovesu a tím ho oddělí od jeho předmětu. Mezi objektová slovesa lze vložit nejen slovesné přípony, ale také větné členy. Názorný příklad vysvětlím na následujících větách. 我们 明天 见面 。 Sejdeme se zítra. 我们 昨天 见了 面 。 Včera jsme se sešli. 我们 见 过 三 次 面 。 Již jsme se sešli třikrát. V první větě je objektové sloveso (见面 jiànmiàn- setkat se, sejít se) ve spojení. Ve druhé příkladové větě je mezi dvě složky tohoto slovesa vložena slovesná přípona 了 le, která se pojí s první složkou- slovesem. Ve třetí příkladové větě je vložena nejen slovesná přípona 过 go, označující opakování děje, ale také 三 次 sān cì, což je spojení číslovky a slovesného numerativu, které nám vysvětluje, kolikrát se daný děj udál. Tato vlastnost vyjadřuje to, co je odlišuje od dvojslabičných výrazů. Tato slovesa se již většinou nepojí s dalším předmětem, a pokud se tak stane, je to předmět nepřímý

a bývá uvedený různými předložkovými vazbami. (Švarný, Uher 1997: 77)

Je ovšem nutné rozlišit mezi slovesy objektovými a slovesy s prázdným formálním předmětem. Například sloveso (唱歌 chànggē – zpívat), kdy gē představuje prázdný předmět, zatímco sloveso (爬山 páshān – slézat horu) je sloveso objektové, protože pá jako jednoslabičná báze vyjadřuje sloveso lézt a shān je schopno fungovat jako samostatné podstatné jméno „hora“.

Mimo jiné jsou i slovesa, která jsou slovesy objektovými, a zároveň je jejich druhá složka svým obsahem prázdná. Například sloveso (跳舞 tiàowǔ – tančit), kdy wǔ se již nevyskytuje jako samostatné slovo a zároveň je to prázdný předmět.

Mezi objektová slovesa také patří výrazy, které jsou mimo dané spojení samostatnými slovy, ale již fungují jako ustálené slovní spojení s pozměněným významem. Například (放心 fàngxīn – být klidný, neznepokojovat se).

(Švarný1998: 120)

5. Valenční teorie

Vzhledem k faktu, že za jádro jazykové výpovědi je považováno sloveso, které na sebe váže další jazykové jednotky, rozhodla jsem se, že vhodnost aplikovat valenční teorii je na místě. Francouzský jazykovědec Lucien Tesnière použil k vysvětlení valence jednotlivých sloves metaforické přirovnání z oblasti chemie, kdy označuje mocenství atomu v lingvistickém kontextu. „*Metaforicky tímto termínem označil schopnost slovesa (podobnou vlastnosti atomů) vázat k sobě určitý počet jazykových elementů.*“ (Lopatková 2008: 7)

Valencí tedy rozumíme schopnost slovesa či výrazu náležejícího k jinému slovnímu druhu „*vázat na sebe určitý počet jiných, syntakticky závislých jazykových jednotek. Tato schopnost se primárně týká významové roviny jazyka, tedy hloubkové větné stavby.*“ (Lopatková 2008: 7)

S valencí jednotlivých výrazů souvisí tzv. valenční pozice, které jsou naplňovány jak valenčními doplněními neboli aktanty, tak volnými doplněními vyjadřujícími okolnosti děje. Tyto pozice jsou různě významově těsné. Hovoříme o obligatorních či fakultativních aktantech a obligatorních volných doplněních. Opět zde narážíme na důležitou roli kontextu. Ačkoli neobsazením některých valenčních pozic může dojít k porušení gramatické správnosti věty, můžeme najít výjimky, kdy jsme schopni z příslušného kontextu doplnit či odvodit chybějící informace. (Lopatková 2008: 7)

5.1. Charakteristika aktantů a volných doplnění

Jak již bylo výše zmíněno, důležitost kontextu je očividná. Tzv. valenční rámec zahrnuje všechny aktanty a obligatorní volná doplnění (aktanty a volná doplnění jsou označovány jako funktoři), které náleží k danému slovesu. Počet a pozice jednotlivých funktořů můžeme určit na základě kontextu a četnosti výskytu u jednotlivých sloves. Na tato pravidla se ovšem nikdy nemůžeme stoprocentně spolehnout.

(Lopatková 2008: 18)

Sémanticko-syntaktický vztah mezi slovesem a jeho doplněním je určen jednotlivými funktoři. Aktanty jsou rozvinutím konkrétního slovesa a vyskytují se

nejvýše jednou. Pozice aktantů jsou charakteristické pro každé sloveso. Volná doplnění proti tomu mohou rozvíjet sloveso i více než jednou. (Lopatková 2008: 18)

V dnešní době jsou volná doplnění obohacena o tzv. kvazivalenční doplnění, což jsou doplnění, která jsou na hranici mezi aktanty a volnými doplněními. Nejsou to doplnění obligatorní, ale jedná se o specifickou skupinu. Tato doplnění nelze opakovat u jednoho řídicího slovesa. (Lopatková 2008: 19)

Aktanty:

Aktor/konatel - Jedná se o výraz, který plní funkci podmětu. Je to v podstatě činitel či nositel děje nebo stavu a příbuzné sémantické role.

Patient - Výraz, který plní funkci přímého předmětu. Jde o objekt či předmět zasažený či ovlivněný dějem či stavem, který vyjadřuje dané sloveso.

Výsledek děje (efekt) - Výraz odpovídající doplňku sloves či druhému předmětu. Vyjadřuje vlastnost nebo stav aktantu patient za jistého děje nebo které se mu jistým dějem přisuzují.

Adresát - Aktant, který vyjadřuje roli příjemce děje a plní funkci nepřímého předmětu.

Původ- Aktant vyjadřující roli původu.

(Lopatková 2008: 19-20)

6. Klasifikace sloves

Analýza dvojslabičných čínských sloves bude provedena v následující části práce na základě rozdělení jednotlivých sloves do různých skupin a kategorií dle daného významu či postavení slovesa a funkcí jeho aktantů v příkladové větě. Jednotlivé skupiny a kategorie budou vysvětleny níže. Daná kritéria byla zvolena na základě četnosti výskytu u daných sloves. A poté zkontrolována s Valenčním slovníkem českých sloves. (Lopatková 2008)

Toto rozdělení může zároveň posloužit jako prostředek k nalezení případných vnitřních souvislostí mezi jednotlivými kategoriemi a skupinami.

6.1. *Klasifikace na základě jednotlivých aktantů*

V této klasifikaci budou slovesa rozdělena do několika kategorií na základě přítomnosti či nepřítomnosti jednotlivých aktantů daných sloves. Tyto kategorie budou očíslovány od 1 do 3. Tyto kategorie jsem vytvořila na základě domněnky, že většina sloves předpokládá přítomnost dalšího obligatorního rozvíjejícího členu, v tomto případě aktantu patient či aktantu adresát. Slovesa jednotlivých skupin budu rozdělovat do kategorií, aby bylo možné najít případné souvislosti mezi významem a postavením ve větě. Zvláštní kategorii tvoří slovesa, která nepředpokládají přítomnost aktantu patient. Tato slovesa mají určité tendence přibírat další větné členy, které budou rozebrány níže. V rámci každé kategorie budou také rozebrána objektová slovesa.

Do první kategorie budou náležet všechna slovesa, jejichž aktant patient je nulový, například (工作 gōngzuò - pracovat).

Do druhé kategorie budou patřit slovesa, která mají přítomný aktant patient, například (喜欢 xǐhuan - mít rád, zajímat se).

Do třetí kategorie jsem zařadila slovesa, která mohou mít nejen aktant patient, ale navíc i aktant adresát například (帮助 bāngzhù - pomoci, pomoci).

Jednotlivé výrazy a jejich aktanty se můžou měnit v závislosti na kontextu, jelikož jeden výraz může mít více významů, více funkcí a tudíž i různá postavení v jednotlivých větách. Příkladové věty, které jsem vybrala, budou pro tuto analýzu stěžejní. Na konci každé kategorie bude uvedeno grafické znázornění jednotlivých sloves v příkladových větách, což nám umožní lépe vidět postavení jednotlivých členů.

6.2. *Klasifikace na základě významu a aktantu aktor*

Jednotlivá slovesa jsem rozdělila do několika skupin na základě jejich významu, s předpokladem, že aktant aktor je člověk, lidské tělo či jeho části. Vzhledem k mé zkušenosti s jazykem jsem se rozhodla, že nejčastější a nejpočetnější skupinou sloves jsou ta slovesa, která se přímo týkají částí lidského těla či člověka jako celku. Na základě této domněnky jsem vytvořila jednotlivé skupiny. V rámci mého výběru sloves jsem našla nejen slovesa týkající se lidského těla, ale také slovesa jiného významu či funkce. Tato slovesa budou zařazena do zvláštních skupin nebo vyřazena. Jednotlivé skupiny budou označeny písmeny abecedy A, B, C, D, E a budou součástí přílohy nazvané – Kompletní seznam sloves.

Do skupiny A budou náležet všechna dvojslabičná slovesa, která svým významem vyjadřují nějakou lidskou činnost, pohyb či akci. Aktant aktor je v tomto případě lidské tělo jako celek nebo jeho jednotlivé části. Například slovesa (工作 gōngzuò - pracovat), (看见 kanjian - vidět, uvidět).

Do skupiny pod písmenem B budou zařazena všechna slovesa, která vyjadřují lidskou komunikaci nebo sociální interakci mezi lidmi. Sem patří například slovesa (认识 rènshi - poznávat, seznámit se) nebo (告诉 gàosu - říct, sdělit). Aktant aktor je v tomto případě buď jedna či více osob.

Do skupiny C budou náležet všechna slovesa, jež mají co dočinění s myšlenkovými pochody člověka. Mezi ně se řadí například slovesa (希望 xīwàng - doufat) nebo (爱好 àihào - mít rád, mít zájem). Aktor je v tomto případě lidský mozek.

Do skupiny D jsem zařadila všechna slovesa, která se týkají fyzického stavu člověka. Aktorem je opět lidské tělo jako celek. Například sloveso (感冒 gǎnmào - nachladit se).

Do skupiny E jsou zařazena zvláštní slovesa. Budou to slovesa modální a slovesa fázová, jelikož i tato slovesa se týkají člověka a jeho pocitů či tužeb. Aktant aktor je zde opět člověk. Například sloveso (必须 bìxū – muset).

Na konci každé skupiny jsou rozebrána jednotlivá slovesa a jejich potencionální funkory na základě rozdělení podle Valenčního slovníku českých sloves. Stejně jako v jiných případech, i zde není dané rozdělení zcela jednoznačné.

7. Analýza čínských dvojslabičných sloves

Na základě příslušnosti jednotlivých sloves k daným skupinám a kategoriím jsou v následujících částech analyzována jednotlivá slovesa a jejich různé aspekty v rámci mnou vyhledaných příkladových větách. První část analýzy spočívá v rozdělení sloves do kategorií na základě přítomnosti či nepřítomnosti určitých aktantů a jejich grafického znázornění v daných příkladových větách. V druhé části analýzy jsou slovesa rozdělena do skupin na základě jejich významu a aktoru, jež danou činnost vykonává. V každé skupině je zároveň znázorněno potencionální spojení s jednotlivými funktoři na základě Valenčního slovníku českých sloves.

Kompletní seznam analyzovaných sloves je uveden v příloze pod názvem Kompletní seznam sloves. Struktura daných výrazů je následující: Na prvním místě je uvedeno číslo, které značí pořadí slovesa. Za pořadovým číslem následuje znak. Za znakem najdeme výslovnost slovesa psanou transkripcí pinyin. Následuje český význam slovesa spolu s jeho ekvivalenty. Dále následuje jedno písmeno a jedno číslo dle daného zařazení do skupiny a kategorie. Poté následuje příkladová věta a její překlad do češtiny. V kulaté závorce je vždy uveden zdroj, ze kterého byla daná příkladová věta vybrána. Pokud je tento zdroj tištěný, v závorce je uveden název zdroje. Jedná-li se o internetový zdroj, je v závorce napsána internetová adresa, kde lze danou větu nalézt. Slovesa, jež nějakým způsobem nevyhovovala daným kritériím pro zařazení, byla vyřazena. Tato slovesa budou uvedena v příloze pod názvem Seznam vyřazených sloves.

7.1. Slovesa spadající do kategorie 1

Do této kategorie jsem zařadila všechna slovesa, která mají nulový aktant pacient, což znamená, že činností aktoru (člověka) není zasažen nikdo další. Do této kategorie spadá celkem 22. V této kategorii můžeme vidět, že slovesa bez aktantu pacient mají tendenci přibírat prepoziční sloveso zài, které vyjadřuje místo, kde děj probíhá nebo dào, které vyjadřuje směr děje či slovesnou příponu le, která vyjadřuje ukončenost děje. Například (工作 gōngzuò – pracovat), (出现 chūxiàn - objevit se, vyskytnout se). 我在医院工作。 Pracuji v nemocnici. 他突然出现在婚礼上。 Najednou se objevil na svatbě. Dále sloveso (旅游 lǚyóu – cestovat). 他在亚洲旅游了 3 个月。 Cestoval po Asii 3 měsíce. V tomto případě můžeme vidět, že předložkové sloveso zài je umístěno před slovesem a ne až po něm, jelikož je dané sloveso zároveň spojeno se slovesnou příponou le, která vyjadřuje ukončenost děje. Dále například slovesa (迟到 chídào - přijít pozdě) nebo (跑步 pǎobù – běžet, běhat). 孩子们上学迟到了。 Děti přišly pozdě do školy. 他们跑步前进到战斗的核心地带。 Běželi vpřed do srdce bitvy. Zde je prepoziční sloveso dào, ukazatelem směru děje. Dále je zde větší tendence přibírat volná doplnění a to například jméno místa či času atd., jelikož absenci aktantu pacient je nutné něčím nahradit, vzhledem k tendenci čínského jazyka spojovat vše do víceslabičných celků.

Pokud se jedná o objektová slovesa, která, jak již bylo výše zmíněno, jsou spojením slovesa a jeho předmětu, máme zde jasné vysvětlení vynechání aktantu pacient, jelikož se tato slovesa nemohou pojit s dalším přímým předmětem. Ačkoli při překladu jmennou složku nepřekládáme, je ve významu zřejmá. Například slovesa (起床 qǐchuáng – doslova vstát z postele) nebo (跳舞 tiàowǔ – doslova tančit tanec).

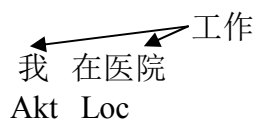
Slovesa v této kategorii souvisí s lidskou činností, ke které je ve většině případů potřeba celého lidského těla.

Všechna slovesa spadající do této kategorie jsou slovesa skupiny A, neboli slovesa týkající se lidské činnosti nebo pohybu a slovesa skupiny D týkající se změny fyzického stavu těla.

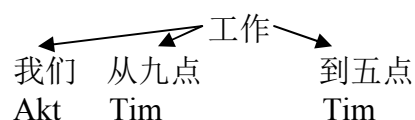
7.2. Analýza sloves kategorie 1

7.2.1. Skupina A

我在医院工作。

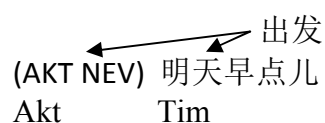
我们从九点工作到五点。

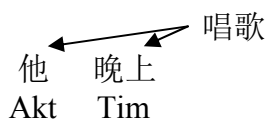
他下个星期出发。

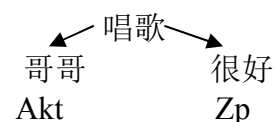
明天早点儿出发，这是我唯一的忠告。

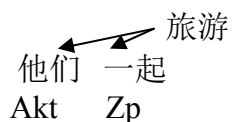
他晚上唱歌，白天四处游荡。

我哥哥唱歌很好。

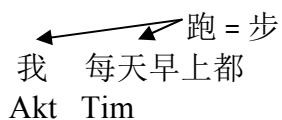
他们一起旅游。

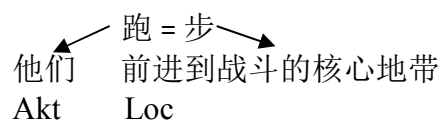
他在亚洲旅游了3个月。

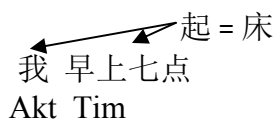
我每天早上都跑步。

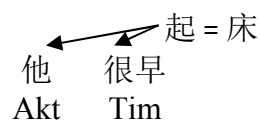
他们跑步前进到战斗的核心地带。

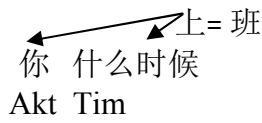
我早上七点起床。

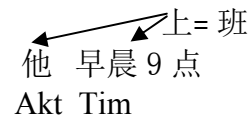
他通常很早起床。

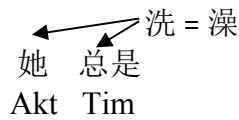
你什么时候上班？

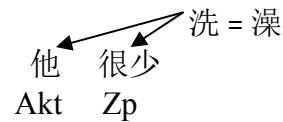
他早晨 9 点上班。

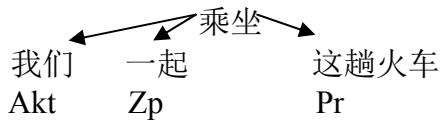
她总是用冷水洗澡。

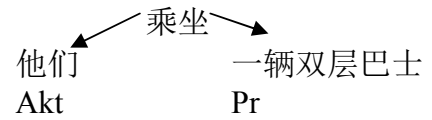
他很少洗澡，因此满身发臭。

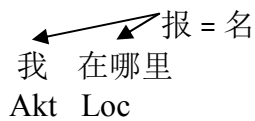
我们所有人一起乘坐着这趟火车。

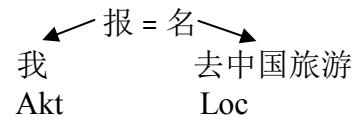
他们乘坐一辆双层巴士。

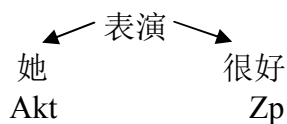
我在哪里报名？

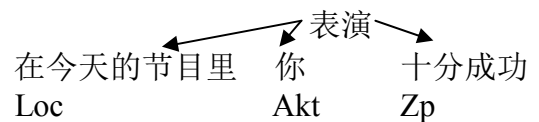
我报名去中国旅游。

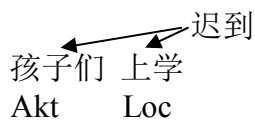
她表演得很好。

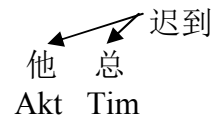
在今天的节目里，你表演得十分成功。

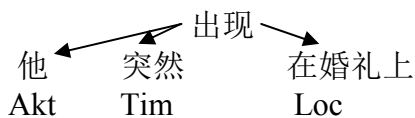
孩子们上学迟到了。

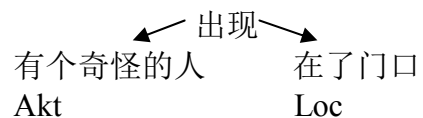
他总迟到。

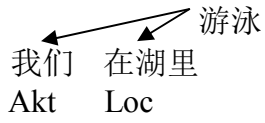
他突然出现在婚礼上。

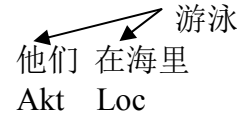
有个奇怪的人出现在了门口。

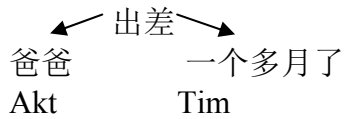
我们在湖里游泳，在鲜花围绕的草坪上
晒太阳。

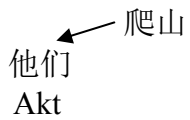
他们在海里快乐地游泳。

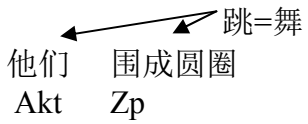
爸爸已经出差一个多月了。

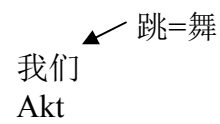
他们爬山，最终达到了山顶。

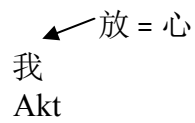
他们围成圆圈跳舞。

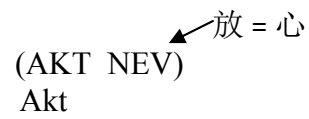
我们跳舞！

我对结果很放心。

放心吧，他做事向来把牢。

7.2.2. Skupina D

我大部分时间都在睡觉了。

睡觉
我 大部分时间都
Akt Tim

别出声，他正在睡觉呢。

睡觉
他 正在
Akt Tim

他靠在墙上休息。

休息
他 靠在墙上
Akt Zp

我们暂时休息一下。

休息
我们 暂时
Akt Tim

我昨晚发烧了。

发 = 烧
我 昨晚
Akt Tim

他感冒了，阿嚏声儿不断。

感冒
他
Akt

Použité zkratky:

Akt – aktor (podmět)

Tim – jméno času

Loc – jméno místa

Zp – určení způsobu

Pr - prostředek

(AKT NEV) – Aktor nevyjádřený
(podmět)

= označuje vazbu mezi objektovými
slovesy (sloveso = objekt)

7.3. Slovesa spadající do kategorie 2

V této kategorii jsou zařazena všechna slovesa, která se vyskytují ve spojení s aktantem patient. Aktant patient (neboli přímý předmět) je věc či osoba přímo zasažená dějem nebo činností aktoru, v tomto případě člověkem. V této kategorii se nachází slovesa ze 4 skupin a celkem jich je 58.

V této skupině jsou zvláštností objektová slovesa, jelikož jsou to slovesa spojená se svým předmětem a tudíž se již nemohou pojit s dalším přímým předmětem. V některých případech je ovšem těžké rozlišit objektové sloveso od slovesa s formálním neboli prázdňým předmětem. Lze ovšem najít případy, kdy se objektová složka změní v prázdňý předmět nebo splyne se slovesem, oslabí se nebo zanikne její význam a v takovém případě je možné spojení s aktantem patient. Takováto slovesa budou v analýze jednotlivých sloves označena pomlčkou mezi slabikami daného slovesa.

Běžné postavení předmětu je za slovesem. Někdy však může předmět změnit svoji pozici a stát na začátku věty nebo mezi podmětem a slovesem. Takto postavený předmět nazýváme anteponovaný větný člen. Předmět stojící před slovesem bývá určený ukazovacím zájmenem, předložkou ba 把 nebo může být vyjádřen pouze samotným větným členem. Předmět stojící za slovesem může být dvojího typu. Předmět vyjádřený slovem a předmět vyjádřený vedlejší větou předmětnou. Tyto vedlejší věty jsou překládány do češtiny pomocí spojek (například že, aby atd.). V čínštině není nutné, aby byly tyto spojovací výrazy přítomné. Existují slovesa, která mohou mít předmět pouze ve formě vedlejší věty předmětné a do češtiny přeložené pomocí spojky „že“. Postavení předmětu se odvíjí od významu a funkce jednotlivých sloves.

(Švarný, Uher 1997: 107)

Nejpočetnější skupinou sloves pojících se s aktantem patient byla skupina A, což jsou slovesa vyjadřující nějaký pohyb nebo činnost člověka. Slovesa, která vyjadřují nějakou činnost, se mohou pojit nejen s předmětem, který stojí za slovesem, ale také s předmětem před slovesem určeným nejen předložkou ba 把. Slovesa, která se mohou pojit s předmětem uvedeným předložkou ba 把 jsou pouze ta, která vyjadřují nějakou činnost. Mezi tyto výrazy patří například slovesa (打扫 dāsǎo – uklízet) či (照顾 zhàogù – pečovat, starat se). Následující příkladové věty představují dva typy postavení předmětu s předložkou ba 把. 把这房间好好打扫一下。 Tento pokoj uklidil velmi dobře. 她把自己的身体, 思想都照顾得很好。 O své tělo a mysl pečuje velmi dobře.

V prvním případě je předmět uveden na začátku věty, jelikož není vyjádřený podmět. V druhé větě je předmět umístěn mezi podmět a přísudek.

Dále jsou slovesa, jejichž předmět je na začátku věty a je uveden například ukazovacím zájmenem. Například (提高 tíngāo - zlepšit, zvýšit). 这些学生的听力提高了。 Tito studenti zlepšili svůj poslech. V této příkladové větě je jasné uvedení předmětu ukazovacím zájmenem zhè 这.

Předmět stojící za slovesem může být také vyjádřen vedlejší větou předmětnou. Sloveso (准备 zhǔnbèi – plánovat) je toho příkladem. 他们准备定居国外。 Plánují, že se usadí v zahraničí.

V této skupině může předmět fungovat na všech svých pozicích, ačkoliv nejčastěji je postaven za slovesem a vyjádřen větnými členy, ne vedlejší větou. Mimo jiné například u slovesa (看见 kànjiàn – vidět někoho) nebo (学习 xuéxí – studovat, učit se). 我看见花园里有人。 Viděl jsem někoho v zahradě. 他在学习法语。 Studuje francouzštinu.

Druhou nejpočetnější skupinou pojící se s aktantem pacient je skupina C. Tato skupina vzhledem ke svému významu, který nevyjadřuje žádnou tělesnou činnost, ale různé pocity či mentální činnost, se nemůže pojit s předmětem uvedeným předložkou ba 把. Přesto i v této skupině jsou výrazy, jejichž předmět je před slovesem. Například slovesa (吃惊 chījīng - polekat se, být překvapen) nebo (解决 jiějué – řešit). 她的玩性令我吃惊。 Její hravost mě překvapila. 大家一起出主意，事情解决得会更快些。 Problém můžeme vyřešit rychle, pokud budeme myslet společně.

Stejně tak jsou tu slovesa pojící se s předmětem vyjádřeným vedlejší větou. Například slovesa (担心 dānxīn – obávat se, bát se) nebo (明白 míngbai – pochopit, rozumět). 我担心他会教坏我儿子。 Obávám se, že zkaží výchovu mého syna. 我们都明白严教在教育中也是不可缺少的。 Všichni jsme pochopili, že přísná výchova je nezbytná. Mezi těmito slovesy jsou také ta, která se mohou pojit pouze s předmětem vyjádřeným vedlejší větou. Mezi tato slovesa mimo jiné patří sloveso (认为 rènwéi - domnívat se) či (希望 xīwàng – doufat). 我认为他的主意比我的好。 Domnívám se, že jeho nápad je lepší než můj. 我们认为，这个决定是错误的。 Domníváme se, že je to špatné rozhodnutí. 我们希望这个目标能够达到。 Doufáme, že tohoto cíle dosáhneme. 她希望早点嫁人。 Doufá, že se brzy vdá.

Existují případy, kdy lze určitý větný člen, ačkoliv je jeho přítomnost povinná, vypustit. Je to tehdy, kdy vynecháním tohoto členu nezměním význam věty a přesto, že daný člen není přítomný, lze jeho přibližný význam vyčíst mezi řádky. Například u slovesa (结婚 jiéhūn – vzít se) je možnost vynechání aktantu patient. 她为金钱而结婚。 Vdala se pro peníze. 她结婚已经有一阵子了。 Před chvílí se vdala. V tomto případě má sloveso potencionální aktant patient a i po jeho vynechání chápeme daný význam slovesa. U slovesa vzít se chápeme, že si vzala někoho jiného, ačkoli ta daná osoba není přímo vyjádřena. V tomto případě je předmět patrný i bez jeho přítomnosti, proto jej lze vypustit. Zároveň je toto sloveso zvláštní formou objektového slovesa.

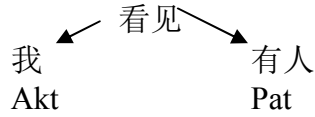
Slovesa patřící do skupiny B týkající se lidské komunikace a sociální interakce se také pojí s aktantem patient, ovšem ne v takovém množství. Těchto sloves je pouze 6. V této skupině sloves se předmět vyskytuje za slovesem a vyjádřen je pouze jednotlivými větnými členy, ne vedlejší větou předmětnou. Například (欢迎 huānyíng – vítat) nebo (认识 rènshi – poznávat, seznámit se). 我们热情欢迎她。 Vše jsme jí přivítali. 你认识那个男孩吗? Poznáváš toho chlapce? Také se zde vyskytuje v pozici před slovesem uvedený předložkou ba 把. Například (介绍 jièshào – představit někoho). 他把女儿介绍给我。 Představil mě své dceři. Ačkoliv je toto sloveso ve skupině týkající se lidské komunikace a sociální interakce, je zároveň určitým způsobem lidskou činností, proto je možné, aby zde mohl předmět zaujmout pozici před slovesem a byl uveden, již výše zmíněnou, předložkou ba 把.

Poslední skupinou pojící se s aktantem patient jsou slovesa skupiny E neboli slovesa modální a fázová. Aktant patient je v pozici za slovesem až na jeden případ a to u výrazu (毕业 biyè - absolvovat), kdy je aktant patient v pozici před slovesem. Co se týče sloves modálních, mají aktant patient vyjádřený slovesem a do češtiny přeložený infinitivním tvarem.

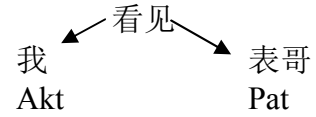
7.4. Analýza sloves kategorie 2

7.4.1. Skupina A

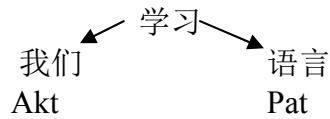
我看见花园里有人。

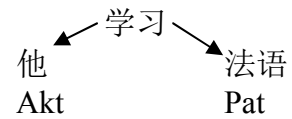
前几天我看见表哥了。

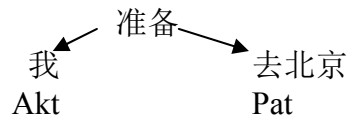
我们学习一种语言是为了交流思想。

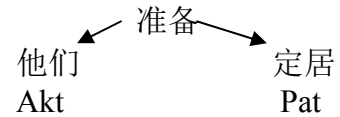
他在学习法语。

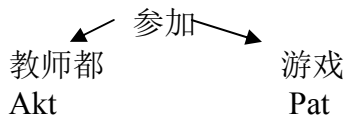
我准备星期日去北京。

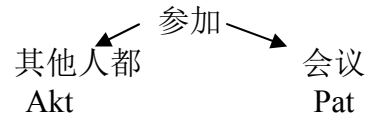
他们准备定居国外。

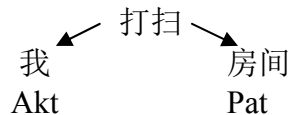
所有的教师都参加孩子们的游戏。

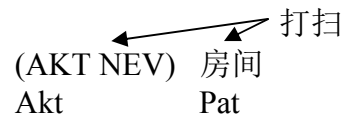
除了你其他人都参加了会议。

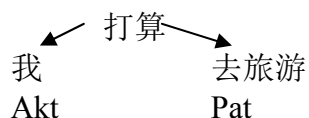
我打扫了所有的房间。

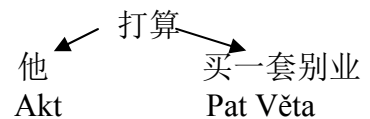
把这房间好好打扫一下。

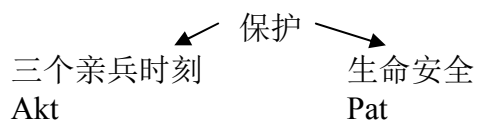
我打算下个星期去旅游。

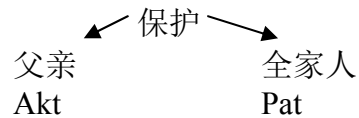
他打算在郊区买一套别业。

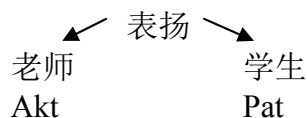
他的三个亲兵时刻保护着他的生命安全。

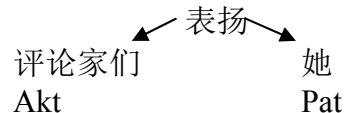
父亲一直保护着全家人。

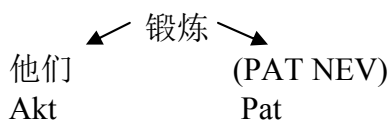
老师常常表扬好学生。

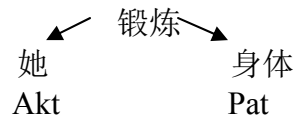
评论家们热情洋溢地表扬了她。

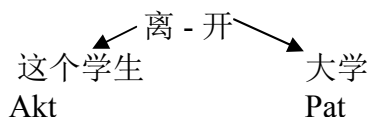
他们每天都锻炼以保持健康。

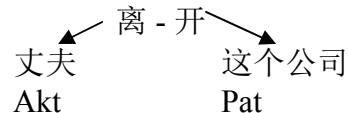
她总是在早上锻炼身体。

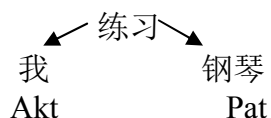
这个学生离开了大学进入社会去发现自己的才能所在。

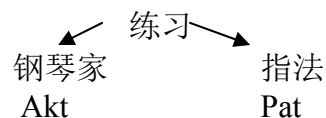
她丈夫离开这个公司在一家银行谋到了一个更好的职位。

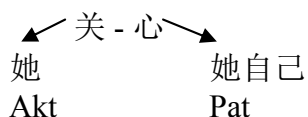
我每天练习钢琴三四个小时。

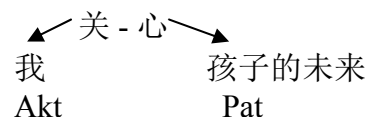
钢琴家经常练习指法。

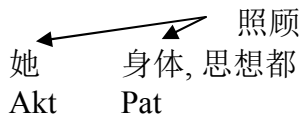
她只关心她自己。

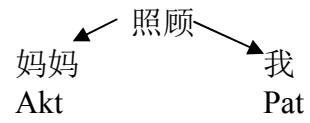
我关心孩子的未来。

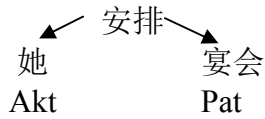
她把自己的身体，思想都照顾得很好。

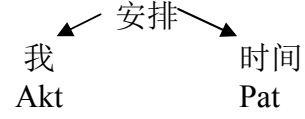
我生病了，妈妈一直照顾我。

她为丈夫安排了一场很精彩的生日宴会。

我安排好时间与我的孩子在一起。

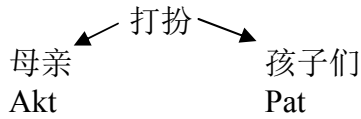
男女老少都来参观这个博物馆。

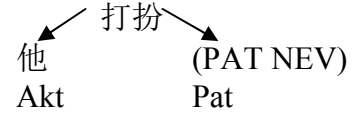
我们参观了北京的很多名胜。

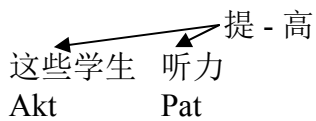
母亲为那个婚礼打扮她的孩子们。

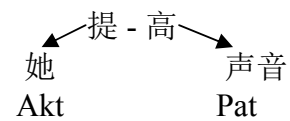
他精心打扮了一番。

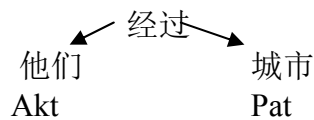
这些学生的听力提高了。

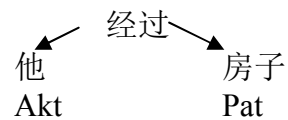
她提高声音，足以暗示她要控制局面。

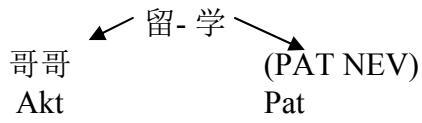
在旅途中他们经过三个大城市。

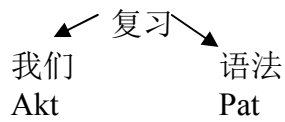
他每天都经过我们的房子。

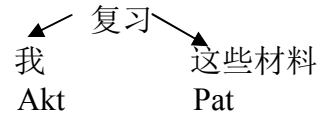
我哥哥在中国留学。

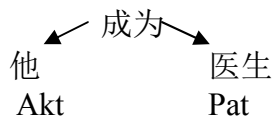
我们复习英语语法。

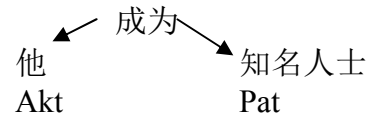
考试前，我复习了这些材料。

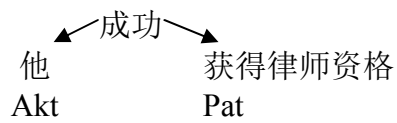
他将成为一名医生。

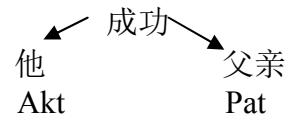
他迅速成为一个全国知名人士。

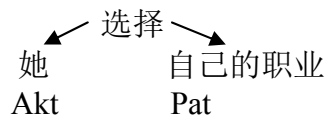
他成功获得律师资格。

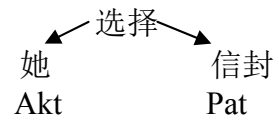
他成功地成为了一位好父亲。

她选择公共教育作为自己的职业。

她选择一个发亮的信封。

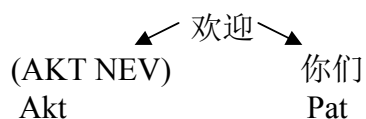

你运动过劲儿了，快歇歇吧。

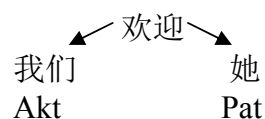

7.4.2. Skupina B

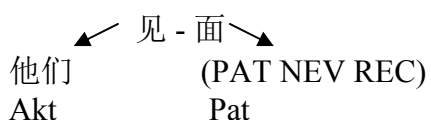
欢迎你们来我们家。

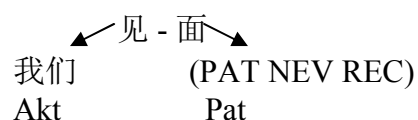
我们热情欢迎她。

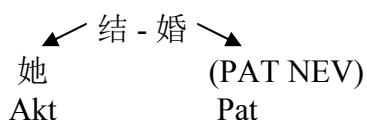
他们很少见面。

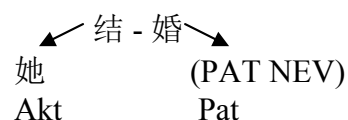
我们经常见面喝咖啡。

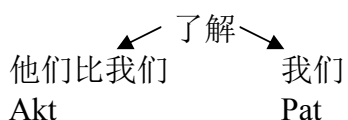
她为金钱而结婚。

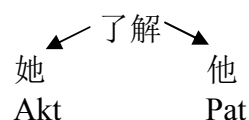
她结婚已经有一阵子了。

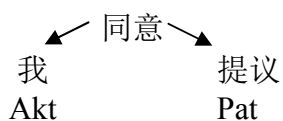
他们比我们自己还了解我们。

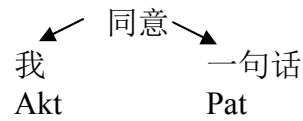
她很了解他，事实上他们曾经是恋人。

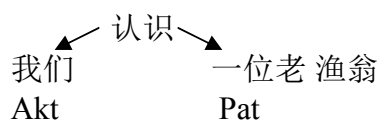
我同意你的提议，可我的话并不能代表我的老板。

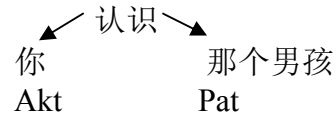
我同意你的最后一句话。

我们在海边认识一位老渔翁。

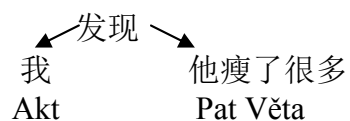

你认识那个男孩吗？

7.4.3. Skupina C

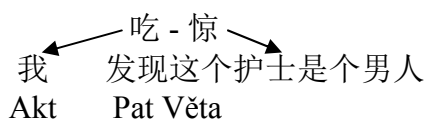
我发现他瘦了很多。

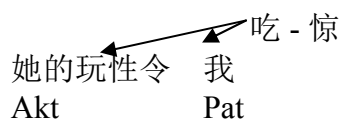
医生发现他天生心律不齐。

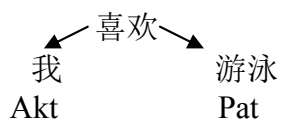
我吃惊的发现这个护士是个男人。

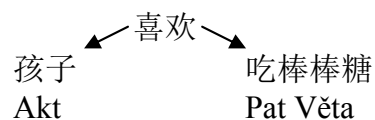
她的玩性令我吃惊。

我喜欢在海里游泳。

小孩子都喜欢吃棒棒糖。

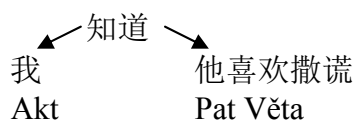
我们希望这个目标能够达到。

她希望早点嫁人。

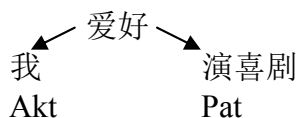
我就知道他喜欢撒谎。

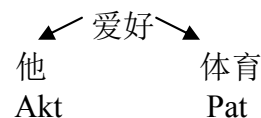
我知道有个人能提供你所需要的东西。

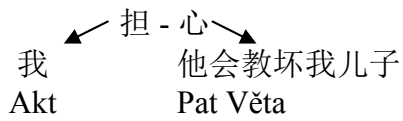
我爱好演喜剧。

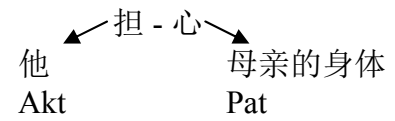
他爱好体育，尤其喜欢踢足球。

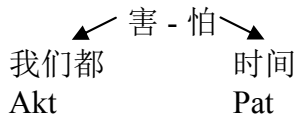
我担心他会教坏我儿子。

他担心母亲的身体。

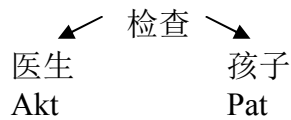
我们都害怕时间！

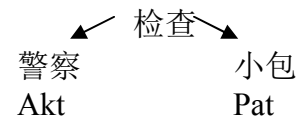
她的家人们也害怕警察。

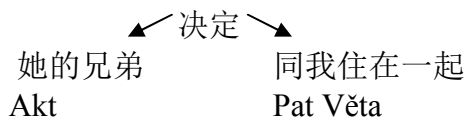
医生检查了孩子后说她并不健康。

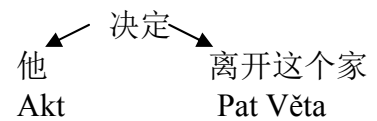
警察仔细地检查了小包。

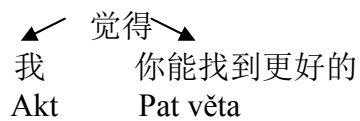
她的兄弟决定同我住在一起。

他决定离开这个家，出去单过。

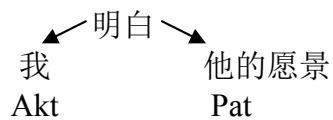
我觉得你能找到更好的。

我觉得褐色头发比浅黄色头发更适合你。

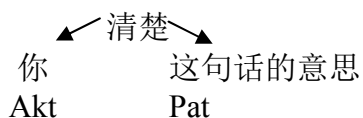
我明白他的愿景。

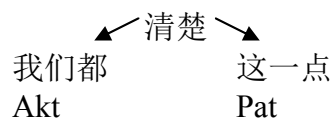
我们都明白严教在教育中也是不可缺少的。

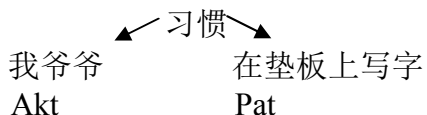
你清楚这句话的意思吗？

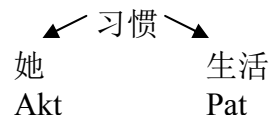
我们都清楚这一点。

我爷爷习惯了在垫板上写字。

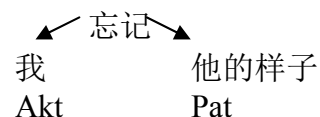
她已经习惯了独居生活。

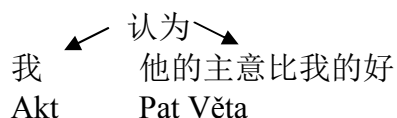
我忘记今天是他的生日了。

我忘记了他的样子。

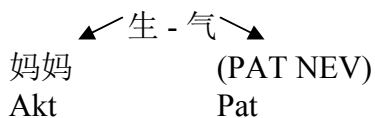
我认为他的主意比我的好。

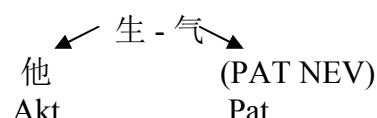
我们认为，这个决定是错误的。

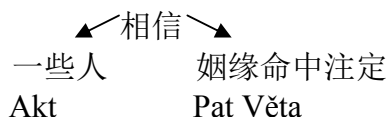
妈妈已经很生气了，他还火上浇油。

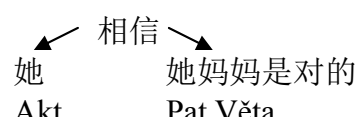
他心里很生气，表面上却装出若无其事的样子。

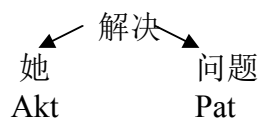
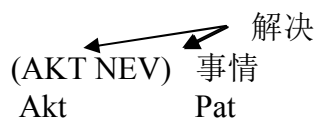
一些人相信，姻缘命中注定。

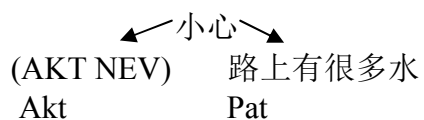
她相信她妈妈是对的。

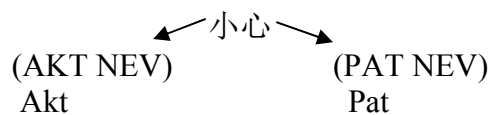
大家一起出主意，事情解决得会更快些。 她用简单的方式解决了问题。

请小心，路上有很多水。

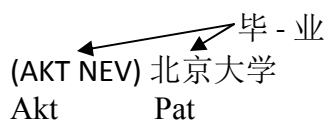

最好小心点儿，他是个老色狼。

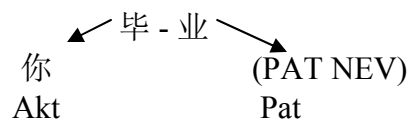

7.4.4. Skupina E

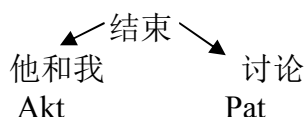
今年七月将从北京大学毕业，我主修的专业是会计学。

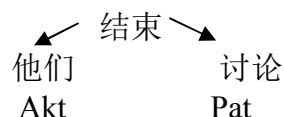
你什么时候毕业？

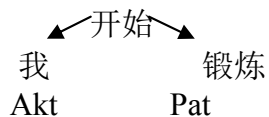
他和我结束了讨论。

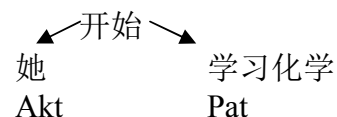
他们在乐观的调子中结束了讨论。

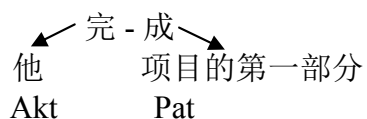
我开始每天都锻炼。

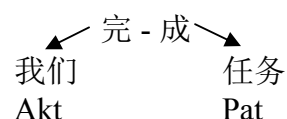
她开始学习化学。

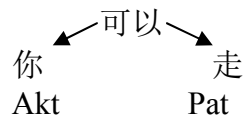
我们只完成了项目的第一部分。

我们在艰苦卓绝的情况下完成了任务。

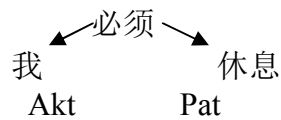
你可以走，也可以留下。

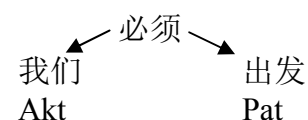
我可以感觉到自己的心脏在跳荡。

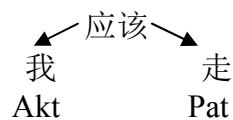
我必须休息一会儿。

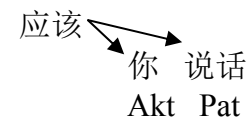
我们必须马上出发。

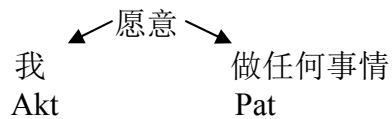
我应该走了。

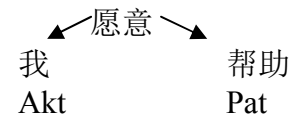
这回应该你说话了。

我愿意为他做任何事情。

我很愿意帮助你。

Použité zkratky:

Akt – aktor (podmět)

Pat – patient (přímý předmět)

(PAT NEV) – patient nevyjádřený

Pat Věta – patient ve formě vedlejší věty předmětné

(AKT NEV) – aktor nevyjádřený

(PAT NEV REC) – patient ve formě recipročního vztahu

7.5. Slovesa spadající do kategorie 3

Do této kategorie jsem zařadila slovesa, která se vyskytují ve spojení nejen s aktantem patient, ale také s aktantem adresát. Celkem do této kategorie spadá 11 sloves. Aktant adresát je, jak již bylo výše zmíněno, aktant, který vyjadřuje roli příjemce děje a plní funkci nepřímého předmětu. Ve většině případů do této kategorie spadají slovesa, která jsou zařazena do skupiny B, jelikož jsou to výrazy, které se týkají lidské komunikace a sociální interakce, k čemuž je ve většině případů nutná další jedna či více osob. Sloveso (聊天 liáotiān - povídat si) nebo (告诉 gàosu - říct, sdělit). 我们经常在网上聊天。 Často si povídáme na chatu. 她告诉我我及格了。 Řekla mi, že jsem prošel testem. V obou těchto případech můžeme na těchto příkladových větách jasně vidět aktant adresát. Stejně jako sloveso povídat si, tak i sloveso říct vyjadřuje touhu sdělit nějakou konkrétní informaci (aktant patient), k čemuž je nutná další jedna či více osob, ke které daná informace bude směřovat, neboli aktant adresát, který přijímá informaci. Aktant adresát může být vyjádřen i nepřímo, což znamená, že ve větě nemusí být přesně řečeno, komu informaci sděluji, ale přesto vím, že k někomu směřuje. Co se týče nevyjádřeného aktantu adresát, je tu ještě jedna možnost vyjádření a to vyjádření reciproční. V takovém případě je komunikace oboustranná a vzájemná, jako například u již výše zmíněného slovesa (聊天 liáotiān - povídat si). V tomto případě je jak aktor, tak adresát vyjádřen pouze jedním členem. Stejně jako aktant adresát, tak i aktant patient může být vypuštěn, jako v prvním případě, kdy sloveso povídat si vyjadřuje aktant adresát (ten s kým si povídám), ale není nutné vyjádřit předmět čili to, co je adresátovi sdělováno. Stejně tak slovesa sociální interakce potřebují adresáta, který celou interakci přijme. Například sloveso (保证 bǎozhèng – zaručit, ručit). 我们保证提前完成任务。 Zaručujeme Vám dokončení úkolu.

Postavení aktantu adresát (nepřímý předmět) je stejně jako v případě aktantu patient za slovesem. V takovém případě bezprostředně za slovesem následuje nejdříve předmět nepřímý (aktant adresát) a poté následuje předmět přímý. Existují také případy, kdy se adresát přesune před sloveso a to v případě, že je uveden například předložkou 给, wèi 为 či xiàng 向. Například sloveso (介绍 jièshào – představit někoho) nebo (表示 biǎoshì – vyjádřit). 我为这个男介绍了一个女朋友。 Představil jsem svoji přítelkyni jednomu svobodnému muži. 她向我们表示了虚假的热情。 Vyjádřila nám falešné nadšení.

Pokud se adresát nachází za slovesem, které má připojené postpoziciční sloveso 给 给, pak se patient nachází na začátku věty nebo mezi podmětem a slovesem uveden předložkou ba 把. Například sloveso (介绍 jièshào – představit někoho). 他把女儿介绍给我。Představil mě své dceři. (Švarný, Uher 1997: 109)

Objektová slovesa v této kategorii se pojí s aktantem adresát neboli s nepřímým předmětem. V tomto případě je aktant patient nevyjádřený, ale potencionální, proto není zcela jasné, zda se jedná o objektová slovesa nebo o jejich lexikalizovanou formu. Co se týče objektového slovesa (注意 zhùyì – věnovat pozornost) pojí se pouze s aktantem adresát, ale nikoliv již s aktantem patient. Z toho důvodu je také označeno stejně jako objektová slovesa v kategorii 1.

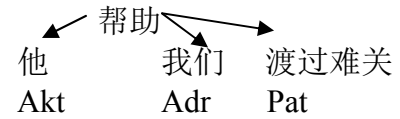
7.6. Analýza sloves kategorie 3

7.6.1. Skupina A

我们帮助他们，他们帮助我们。

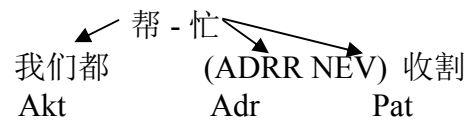
他帮助我们渡过难关。

我们互相帮忙。

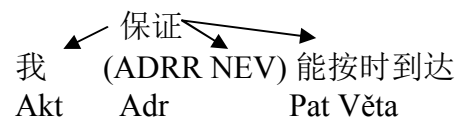
我们都帮忙收割。

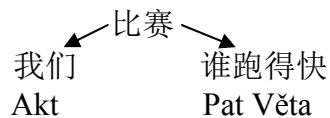
我们保证提前完成任务。

我保证能按时到达。

我们比赛比赛，谁跑得快。

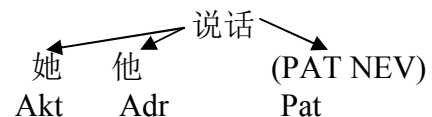

7.6.2. Skupina B

他说话很慎重。

她以一种轻松的方式和他说话。

他很不耐烦地回答了她的这个问题。

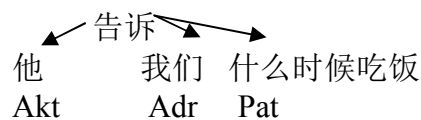
他回答了一系列问题。

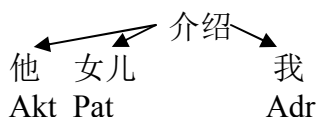
她告诉我我及格了。

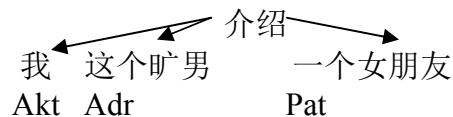
他告诉我们什么时候吃饭。

他把女儿介绍给我。

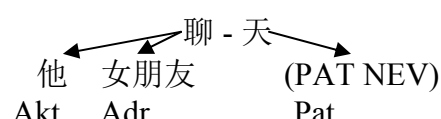
我为这个旷男介绍了一个女朋友。

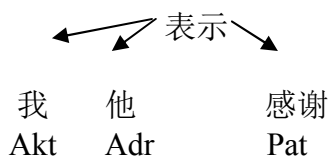
我们经常在网上聊天。

他一边和女朋友聊天，一边等出租车。

我向他表示了感谢。

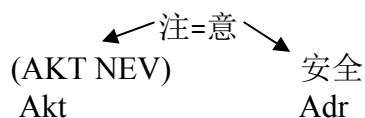

她向我们表示了虚假的热情。

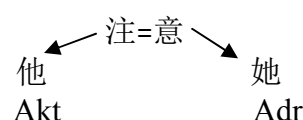

7.6.3. Skupina C

请注意安全。

他尤其注意她。

Použité zkratky:

Akt – aktor (podmět)

Adr – adresát (nepřímý předmět)

Pat – patient (přímý předmět)

(ADDR REC) – adresát ve formě recipročního (vzájemného) vztahu

(PAT NEV) – patient nevyjádřený

Pat Věta – patient ve formě vedlejší věty předmětné

(ADR NEV) – adresát nevyjádřený

Pat Věta – patient ve formě vedlejší věty

7.7. Slovesa patřící do skupiny A

Slovesa patřící do této skupiny se týkají lidské činnosti, pohybu či akce. Celkový počet sloves v této skupině je 45. Činitelem neboli aktorem je v tomto případě lidské tělo jako celek, ačkoliv zde můžeme najít i slovesa vyjadřující činnost, při které je potřeba pouze nějaká určitá část lidského těla.

První podskupina těchto sloves tedy zahrnuje výrazy, které souvisejí pouze s určitou částí lidského těla. U této skupiny sloves je zřejmé, které jednotlivé části jsou k dané činnosti bezpodmínečně nutné a tudíž je aktant aktor zřejmý. Jsou to výrazy (看见 kànjiàn – vidět), (学习 xuéxí - studovat, učit se), (留学 liúxué – studovat v zahraničí), (唱歌 chàngē – zpívat) bez očí nic neuvidíme, bez mozku nemůžeme fungovat a tudíž přemýšlet a bez úst nemůžeme zpívat. Následující příklady jasně vysvětlují danou činnost. 前几天我看见表哥了。 Viděla jsem svého bratrance před pár dny. 我看见花园里有人。 Viděl jsem někoho v zahradě. 我们学习一种语言是为了交流思想。 Učíme se jazyk, abychom mohli komunikovat. 他在学习法语。 Studuje francouzštinu. 我哥哥在中国留学。 Můj bratr studuje v Číně. 他晚上唱歌, 白天四处游荡。 V noci zpívá, ve dne se toulá. 我哥哥唱歌很好。 Moje sestra velmi dobře zpívá. Ačkoli v první příkladové větě můžeme odvodit, že nejen, že svého bratrance viděl, ale že se s ním také setkal, proto zde vyvstává pochybnost, zda se jedná pouze o jednu část těla či tělo jako celek. Tímto se opět potvrzuje nutnost kontextu ke správnému porozumění významu daného výrazu. Až na sloveso (唱歌 chàngē – zpívat), které má nulový aktant patient, se všechna slovesa pojí s aktantem patient.

Další podskupinou jsou výrazy, které vyjadřují určitý pohyb v rámci nějaké sportovní aktivity. Ačkoliv jsou to činnosti, které vyžadují zapojení celého těla, určité části těla jsou bezpodmínečně nutné k dané aktivitě. Sloveso (跑步 pǎobù – běžet) vyjadřuje jak činnost celého těla, tak zároveň poukazuje na fakt, že bez nohou bychom tuto činnost nemohli vykonávat. Obdobně je to u následujících dvou výrazů. U slovesa (跳舞 tiàowǔ – tančit) je zřejmé, že bez nohou tuto činnost nemůžeme vykonávat, protože při tanci stojíme zpřímá a provádíme jednotlivé taneční kroky. U slovesa (爬山 páshān – slézat horu) potřebujeme nejen nohy, ale také ruce, jelikož tento pohyb je podobný pohybu při lezení po čtyřech. U tohoto výrazu byl nalezen pouze jeden příklad užití v tomto významu. 我每天早上都跑步。 Každý den ráno běhám. 他们跑步前进

到战斗的核心地带。 Běželi vpřed do srdce bitvy. 他们围成圆圈跳舞。 Tančí v kruhu. 我们跳舞！ Tancujeme! 他们爬山，最终达到了山顶。 Lezli na horu a nakonec dosáhli vrcholu. Aktant aktor je opět lidské tělo. S aktantem patient nebo aktantem adresát se v tomto případě nepojí žádné sloveso a to z toho důvodu, že tyto výrazy jsou slovesy objektovými.

Následující slovesa opět vyjadřují nějakou sportovní činnost a tudíž i pohyb, ale již zde není jisté, zda k ní potřebujeme pouze určitou část těla či tělo jako celek. Přesný význam odvodíme pomocí příkladových vět. Sloveso (运动 yùndòng – sportovat) v této příkladové větě vyjadřuje celotělovou aktivitu, přesto v jiné větě bychom mohli najít specifičtější význam na základě typu sportu nebo také podle části těla, kterou budeme cvičit. 你运动过劲儿了，快歇歇吧。 Příliš cvičíš, teď si odpočiň. Sloveso (比赛 bǐsài – soutěžit) jehož význam se odvíjí podle toho, v čem se soutěží a od toho se zároveň odvíjí jaká část či celé lidské tělo se zapojí. 我们比赛比赛，谁跑得快。 Pojd'me si zasoutěžit, kdo běží rychleji. V tomto případě víme, že je zapotřebí nohou, vzhledem k faktu, že soutěž se týká běhu.

Následující dvě slovesa jsou si významově velmi podobná. Slovesa (锻炼 duànliàn – cvičit, sportovat) a (练习 liànxí – cvičit) oba výrazy mohou vyjadřovat sportovní činnost, při které nacvičují určitý sportovní výkon, ale zároveň tyto výrazy mohou vyjadřovat nácvik jiné než sportovní činnosti. Následující věty jasně poukazují na tento rozdíl ve významu. 他们每天都锻炼以保持健康。 Každý den cvičí, aby byli zdraví. 她总是在早上锻炼身体。 Každý den ráno vždy procvičuje tělo. V prvních dvou větách není jisté, zda je při cvičení použita konkrétní část těla nebo tělo jako celek, ale je jisté, že se dané sloveso týká sportovní činnosti. Na základě následujících příkladových vět víme, že v tomto případě je k tomuto cvičení zapotřebí lidských rukou. 我每天练习钢琴三四个小时。 Každý den cvičí na piano 3 nebo 4 hodiny. 钢琴家经常练习指法。 Pianisté často cvičí prstoklad. U těchto vět je vidět rozdíl ve významu, kdy nepoukazují na nácvik sportovní činnosti, nýbrž na rozvíjení určitého talentu. Poslední sloveso této podskupiny (游泳 yóuyǒng – plavat), opět vyjadřuje celotělovou sportovní činnost, protože je zde potřeba jak pohybu nohou, tak rukou, aby bylo možné se pohybovat, proto je za aktant aktor považováno celé tělo. 他们在海里快乐地游泳。 Šťastně plavali v moři. 我们在湖里游泳，在鲜花围绕的草坪上晒太阳。 Plavali jsme v jezeře, slunili jsme se na louce obklopeni květinami.

Všechna tato slovesa se týkají pohybu celého lidského těla při snaze přesunout se z bodu A do bodu B. Sloveso (旅游 lǚyóu – cestovat) jasně vyjadřuje nutnost celého těla k dané činnosti. 他们一起旅游。 Cestovali společně. 他在亚洲旅游了三个月。 Cestoval po Asii 3 měsíce. Oproti tomu slovesa (经过 jīngguò – projít), (迟到 chídào – přijít pozdě), (上班 shàngbān – jít do práce), (出发 chūfā – vyrazit) nebo (离开 líkāi – odejít, být pryč) předpokládají jak pohyb celého těla, tak základním předpokladem tohoto pohybu je chůze a tudíž je zapotřebí nohou pro uskutečnění daného pohybu. 在旅途中他们经过三个大城市。 Na jejich cestě prošli třemi velkými městy. 他每天都经过我们的房子。 Každý den prochází naším domem. 孩子们上学迟到了。 Děti přišly pozdě do školy. 他总迟到。 Vždycky přijde pozdě. 他早晨 9 点上班。 Do práce chodí v 9 hodin ráno. 你什么时候上班? V kolik hodin chodíš do práce? 这个学生离开了大学进入社会去发现自己的才能所在。 Student opustil univerzitu a šel do světa, aby našel sám sebe. 她丈夫离开这个公司在一家银行谋到了一个更好的职位。 Její manžel opustil firmu kvůli lepší pozici v bance. 他下个星期出发。 Vyrazí příští týden. 明天早点儿出发, 这是我唯一的忠告。 Zítřa vyrazte brzy, to je moje jediná rada. Zatímco sloveso (乘坐 chéngzuò – cestovat něčím) vyjadřuje spíše pohyb celého těla, při kterém je zapotřebí nějakého dopravního prostředku. 我们所有人一起乘坐着这趟火车。 Všichni společně cestujeme vlakem. 他们乘坐一辆双层巴士。 Cestovali dvoupatrovým autobusem.

Sloveso (起床 qǐchuáng – vstávat) se také týká určitého pohybu těla, ale v jiném slova smyslu. Je to pohyb, který se týká změny polohy lidského těla v prostoru a ve většině případů je k němu zapotřebí celého těla. 我早上七点起床。 Ráno vstávám v 7 hodin. 他通常很早起床。 Většinou vstává velmi brzy. Slovesa (经过 jīngguò – projít) a (离开 líkāi – odejít, být pryč) se jako jediná z této podskupiny pojí s aktantem patient, jelikož význam daných sloves vyžaduje rozšíření. Při odchodu je nutná informace o tom, co opouštím. Při procházení je nutné vědět, čím procházím. Ostatní slovesa předpokládají pouze spojení s volnými doplněními (například kam cestuji).

Následující výrazy se týkají každodenní činnosti. Funkci aktoru plní celé lidské tělo. Sloveso (工作 gōngzuò – pracovat) může vyjadřovat nejen fyzickou práci, ale také psychickou. V těchto příkladových větách není jasně uvedeno, o jaký typ práce se

jedná, i přesto předpokládáme, že se jedná o určitou činnost. 我在医院工作。 Pracuji v nemocnici. 我们从九点工作到五点。 Pracujeme od devíti do pěti. Výraz (洗澡 xǐzǎo – koupat se, mýt) je vyjádřením celotělové činnosti. 她总是用冷水洗澡。 Vždycky se koupe ve studené vodě. 他很少洗澡，因此满身发臭。 Málokdy se koupe, proto páchne. Sloveso (出差 chūchāi - být na služební cestě) také vyjadřuje určitou činnost či pozici člověka. Je zde uveden pouze jeden příklad, jelikož význam slovesa je z něj zcela zřejmý. 爸爸已经出差一个多月了。 Otec byl na služební cestě víc než měsíc. Tato slovesa se nepojí s žádným aktantem, opět pouze s volnými doplněními.

Sloveso (打扫 dǎsǎo – uklízet) také řadíme mezi činnosti, ale je zde nutná přítomnost aktantu pacient, jelikož potřebujeme další informaci, která se týká upřesnění významu a tedy toho, co uklízíme. 我打扫了所有的房间。 Uklidil jsem všechny místnosti. 把这房间好好打扫一下。 Tento pokoj uklidil velmi dobře.

Následující slovesa vyjadřují činnost, související s dalším člověkem, který je nějakým způsobem přímo zasažen dějem daného slovesa. Proto se také všechna tato slovesa pojí s aktantem pacient. Jsou to slovesa (照顾 zhàogù – pečovat), (关心 guānxīn – starat se), (保护 bǎohù – chránit, ochraňovat) či (表演 biǎoyǎn – předvádět, vystupovat) a jejich příkladové věty. Slovesa (帮助 bāngzhù – pomoci), (帮忙 bāngmáng – pomoci) a (保证 bǎozhèng – ručit, zaručovat) se navíc pojí s aktantem adresát. 她把自己的身体，思想都照顾得很好。 O své tělo a mysl pečuje velmi dobře. 我生病了，妈妈一直照顾我。 Moje matka o mě pečovala, když jsem byl nemocný. 她只关心她自己。 Stará se jen sama o sebe. 我关心孩子的未来。 Starám se o budoucnost svých dětí. 他的三个亲兵时刻保护着他的生命安全。 Jeho tři bodyguardi ho neustále ochraňují. 父亲一直保护着全家人。 Můj otec vždy ochraňoval rodinu. 她表演得很好。 Vystupovala velmi dobře. 在今天的节目里，你表演得十分成功。 Dnes jsi hrál velice dobře (v dnešním programu). 我们帮助他们，他们帮助我们。 My jsme pomohli jim a oni pomohli nám. 他帮助我们渡过难关。 Pomohl nám přečkat těžké časy. 我们互相帮忙。 Navzájem jsme si pomáhali. 我们都帮忙收割。 Všichni jsme pomáhali se sklízni. 我们保证提前完成任务。 Zaručujeme Vám dokončení úkolu. 我保证能按时到达。 Zaručuji ti, že přijde včas.

Další 3 slovesa jsou synonymy a všechny vyjadřují určitý děj, který má tendenci směřovat do budoucnosti. Jsou to slovesa (准备 zhǔnbèi – plánovat), (打算 dāsuan – plánovat, hodlat), (安排 ānpái – plánovat, zařídit). 我准备星期日去北京。 Plánuji jet příští neděli do Pekingu. 他们准备定居国外。 Plánují, že se usadí v zahraničí. 我打算下个星期去旅游。 Plánuji jet příští týden cestovat. 他打算郊区买一套别墅。 Plánuje koupit vilu na předměstí města. 她为丈夫安排了一场很精彩的生日宴会。 Zařídila skvělou narozeninovou oslavu pro svého manžela. 我安排好时间与我的孩子在一起。 Naplánoval jsem si čas spolu se svými dětmi. Aktant aktor je v tomto případě člověk. Také všechna tato slovesa se pojí s aktantem patient, jelikož plánuji určitou věc či činnost a je nutné vyjádřit jakou.

Další podskupinou jsou slovesa vyjadřující nějakou změnu. Jsou to následující slovesa (成功 chénggōng – zdařit se, uspět), (提高 tíngāo - zlepšit, zvýšit), (打扮 dǎban - vystrojít se, obléknout se), (成为 chéngwéi – stát se). 他成功获得律师资格。 Podařilo se mu získat kvalifikaci právníka. 他成功地成为了一位好父亲。 Podařilo se mu být dobrým otcem. 这些学生的听力提高了。 Tito studenti zlepšili svůj poslech. 她提高声音, 足以暗示她要控制局面。 Zvýšila hlas, aby mohla kontrolovat situaci. 母亲为那个婚礼打扮她的孩子们。 Matka oblékla své děti na svatbu. 他精心打扮了一番。 Pečlivě se oblékla. 他将成为一名医生。 Stane se doktorem. 他迅速成为一个全国知名人士。 Rychle se stal národní celebritou. Všechna tato slovesa se opět pojí s aktantem patient.

Všechna následující slovesa svým způsobem vyjadřují určitou činnost, zároveň jsou velmi specifická a proto je nelze zařadit do jednotlivých podskupin. Jsou to následující slovesa a jejich příkladové věty (参加 cānjiā – zúčastnit se), (出现 chūxiàn – objevit se, vyskytnout se), (选择 xuǎnzé – vybírat), (报名 bàomíng – přihlásit se), (参观 cānguān – navštívit, prohlížet), (表扬 biǎoyáng - chválit, pochválit) či (复习 fùxí – opakovat). 所有的教师都参加孩子们的游戏。 Všichni učitelé se zúčastnili dětských her. 除了你其他人都参加了会议。 Kromě tebe se večírku zúčastnili všichni. 有个奇怪的人出现在了门口。 Cizí osoba se objevila ve dveřích. 他突然出现在婚礼上。 Najednou se objevil na svatbě. 她选择公共教育作为自己的职业。 Vybrala si kariéru

ve veřejném školství. 她选择一个发亮的信封。Vybrala si lesklou obálku. 我在哪里报名? Kde se mám přihlásit? 我报名去中国旅游。Přihlásila jsem se na cestu do Číny. 男女老少都来参观这个博物馆。Lidé všech věkových kategorií navštívili muzeum. 我们参观了北京的很多名胜。Navštívili jsme spoustu známých míst v Pekingu. 老师常常表扬好学生。Učitel často chválí dobré žáky. 评论家们热情洋溢地表扬了她。Kritici ji nadšeně chválili. 我们复习英语语法。Opakujeme si anglickou gramatiku. 考试前, 我复习了这些材料。Před zkouškou jsem si opakovala materiály. Až na slovesa (出现 chūxiàn – objevit se, vyskytnout se) a (报名 bàomíng – přihlásit se), se všechna zbylá slovesa pojí s aktantem patient.

Dále budou všechna slovesa této skupiny názorně zobrazena se svými potencionálními větnými funktoři za pomoci Valenčního slovníku českých sloves. (Lopatková 2008)

7.8. Valence sloves skupina A

安排 ānpái – zařídit, naplánovat

ACT, PAT, BEN

她为丈夫安排了一场很精彩的生日宴会。 Zařídila skvělou narozeninovou oslavu pro svého manžela.

我安排好时间与我的孩子在一起。 Naplánoval jsem si čas spolu se svými dětmi.

保护 bǎohù – chránit, ochraňovat

ACT, PAT, EFF, MEANS, BEN

他的三个亲兵时刻保护着他的生命安全。 Jeho tři bodyguardi ho neustále ochraňují.

父亲一直保护着全家人。 Můj otec vždy ochraňoval rodinu.

表扬 biǎoyáng – chválit, pochválit

ACT, PAT, CAUS

老师常常表扬好学生。 Učitel často chválí dobré žáky.

他们的努力工作受到了表扬。 Byli pochváleni za jejich tvrdou práci.

参观 cānguān – navštívit, prohlížet

ACT, PAT, LOC

男女老少都来参观这个博物馆。 Lidé všech věkových kategorií navštívili muzeum.

我们参观了北京的很多名胜。 Navštívili jsme spoustu známých míst v Pekingu.

参加 cānjiā – zúčastnit se

ACT, PAT

所有的教师都参加孩子们的游戏。 Všichni učitelé se zúčastnili dětských her.

除了你其他人都参加了会议。 Kromě tebe se večírku zúčastnili všichni.

打扮 dǎban – vystrojít se, obléknout se

ACT, PAT, DIR

母亲为那个婚礼打扮她的孩子们。 Matka oblékla své děti na svatbu.

他精心打扮了一番。 Pečlivě se oblékla.

打扫 dǎsǎo – uklízet

ACT, PAT

我打扫了所有的房间。 Uklidil jsem všechny místnosti.

把这房间好好打扫一下。 Tento pokoj uklidil velmi dobře.

打算 dǎsuàn – plánovat, hodlat

ACT, PAT, BEN

我打算下个星期去旅游。 Plánuji jet příští týden cestovat.

他打算在郊区买一套别业。 Plánuje koupit vilu na předměstí města.

锻炼 duànliàn – cvičit, sportovat

ACT, PAT

他们每天都锻炼以保持健康。 Každý den ráno cvičí, aby byli zdraví.

她总是在早上锻炼身体。 Každý den ráno vždy procvičuje tělo.

关心 guānxīn – starat se

ACT, PAT

她只关心她自己。Stará se jen sama o sebe.

我关心孩子的未来。Starám se o budoucnost svých dětí.

成功 chénggōng – zdařit se, uspět

ACT, PAT

他成功获得律师资格。Podařilo se mu získat kvalifikaci právníka.

他成功地成为了一位好父亲。Podařilo se mu být dobrým otcem.

成为 chéngwéi – stát se

ACT, PAT

他将成为一名医生。Stane se doktorem.

他迅速成为一个全国知名人士。Rychle se stal národní celebritou.

复习 fùxí – opakovat

ACT, PAT, ACMP

我们复习英语语法。Opakujeme si anglickou gramatiku.

考试前，我复习了这些材料。Před zkouškou jsem si opakovala materiály.

经过 jīngguò – projít

ACT, PAT

在旅途中他们经过三个大城市。Na jejich cestě prošli třemi velkými městy.

他每天都经过我们的房子。Každý den prochází naším domem.

看见 kànjiàn – vidět

ACT, PAT, MANN, LOC

我看见花园里有人。Viděl jsem někoho v zahradě.

前几天我看见表哥了。Viděla jsem svého bratrance před pár dny.

练习 liànxí – cvičit

ACT, PAT

我每天练习钢琴三四个小时。Každý den cvičí na piano 3 nebo 4 hodiny.

钢琴家经常练习指法。Pianisté často cvičí prstoklad.

留学 liúxué – studovat v zahraničí

ACT, PAT, AIM, MANN, LOC

我哥哥在中国留学。Můj bratr studuje v Číně.

离开 líkāi – odejít, být pryč

ACT, PAT

这个学生离开了大学进入社会去发现自己的才能所在。Student opustil univerzitu a šel do světa, aby našel sám sebe.

她丈夫离开这个公司在一家银行谋到了一个更好的职位。Její manžel opustil firmu kvůli lepší pozici v bance.

跳舞 tiàowǔ – tančit

ACT, PAT ACMP

他们围成圆圈跳舞。 Tančí v kruhu.

我们跳舞！ Tancujeme!

提高 tígāo – zlepšit, zvýšit

ACT, PAT, ORIG, EFF, DIFF, MEANS, BEN

这些学生的听力提高了。 Tito studenti zlepšili svůj poslech.

她提高声音，足以暗示她要控制局面。 Zvýšila hlas, aby mohla kontrolovat situaci.

照顾 zhàogù – pečovat

ACT, PAT

她把自己的身体，思想都照顾得很好。 O své tělo a mysl pečuje velmi dobře.

我生病了，妈妈一直照顾我。 Moje matka o mě pečovala, když jsem byl nemocný.

准备 zhǔnbèi – plánovat

ACT, PAT, BEN

我准备星期日去北京。 Plánuji jet příští neděl do Pekingu.

他们准备定居国外。 Plánují, že se usadí v zahraničí.

学习 xuéxí – studovat, učit se

ACT, PAT, AIM, MANN, LOC

我们学习一种语言是为了交流思想。 Učíme se jazyk, abychom mohli komunikovat.

他在学习法语。 Studuje francouzštinu.

帮忙 bāngmáng – pomoct, pomoci

ACT, ADRR, PAT opt., REG, MEANS

我们互相帮忙。 Navzájem jsme si pomáhali.

我要帮他的忙，可是他不愿意。 Chtěl jsem mu pomoci, ale on nechtěl.

帮助 bāngzhù – pomoct, pomoci

ACT, ADRR, PAT opt., REG, MEANS

我们帮助他们，他们帮助我们。 My jsme pomohli jim a oni pomohli nám.

他帮助我们渡过难关。 Pomohl nám přečkat těžké časy.

保证 bǎozhèng – ručit, zaručovat se

ACT, ADRR, PAT, MEANS

我们保证提前完成任务。 Zaručujeme Vám dokončení úkolu.

我保证能按时到达。 Zaručuji ti, že přijde včas.

唱歌 chàngē – zpívat

ACT

他晚上唱歌，白天四处游荡。 V noci zpívá, ve dne se toulá.

我哥哥唱歌很好。 Moje sestra velmi dobře zpívá.

迟到 chídào – přijít pozdě

ACT, DIR, INTT

他总迟到。 Vždycky přijde pozdě.

孩子们上学迟到了。 Děti přišly pozdě do školy.

出现 chūxiàn – objevit se, vyskytnout se

ACT, LOC

有个奇怪的人出现在了门口。 Cizí osoba se objevila ve dveřích.

他突然出现在婚礼上。 Najednou se objevil na svatbě.

出发 chūfā – vyrazit

ACT, DIR, INTT

他下个星期出发。 Vyrazí příští týden.

明天早点儿出发，这是我唯一的忠告。 Zítرا vyrazte brzy, to je moje jediná rada.

出差 chūchāi - být na služební cestě

ACT, DIR

爸爸已经出差一个多月了。 Otec byl na služební cestě víc než měsíc.

乘坐 chéngzuò – cestovat něčím

ACT, INTT, DIR, MEANS

我们所有人一起乘坐着这趟火车。 Všichni společně cestujeme.

他们乘坐一辆双层巴士。 Cestovali dvoupatrovým autobusem.

报名 bàomíng – přihlásit se

ACT

我在哪里报名？ Kde se mám přihlásit?

我报名去中国旅游。 Přihlásila jsem se na cestu do Číny.

表演 biǎoyǎn – předvádět, vystupovat

ACT, LOC

她表演得很好。 Vystupovala velmi dobře.

在今天的节目里，你表演得十分成功。 Dnes jsi hrál velice dobře (v dnešním programu).

工作 gōngzuò – pracovat

ACT, LOC, COMPL, BEN

我在医院工作。 Pracuji v nemocnici.

我们从九点工作到五点。 Pracujeme od devíti do pěti.

旅游 lǚyóu – cestovat

ACT, INTT, DIR, MEANS

他们一起旅游。 Cestovali společně.

他在亚洲旅游了 3 个月。 Cestoval po Asii 3 měsíce.

跑步 pǎobù – běžet, běhat

ACT, INTT, DIR, LOC

我每天早上都跑步。Každý den ráno běhám.

他们跑步前进到战斗的核心地带。Běželi vpřed do srdce bitvy.

爬山 páshān – slézat horu

ACT

他们爬山，最终达到了山顶。Lezli na horu a nakonec dosáhli vrcholu.

起床 qǐchuáng – vstávat

ACT, DIR

我早上七点起床。Ráno vstávám v 7 hodin.

他通常很早起床。Většinou vstává velmi brzy.

上班 shàngbān – jít do práce

ACT, INTT, MANN, DIR

他早晨 9 点上班。Do práce chodí v 9 hodin ráno.

你什么时候上班？V kolik hodin chodíš do práce?

洗澡 xǐzǎo – koupat se, mýt se

ACT, LOC

她总是用冷水洗澡。Vždycky se koupe ve studené vodě.

他很少洗澡，因此满身发臭。Málokdy se koupe, proto páchne.

游泳 yóuyǒng – plavat

ACT, INTT, DIR, LOC, MEANS

他们在海里快乐地游泳。Šťastně plavali v moři.

我们在湖里游泳，在鲜花围绕的草坪上晒太阳。Plavali jsme v jezeře, slunili jsme se na louce obklopeni květinami.

比赛 bǐsài – soutěžit

ACT, ADDR, PAT, REG

我们比赛比赛，谁跑得快。Pojďme si zasoutěžit, kdo běží rychleji.

运动 yùndòng – sportovat, cvičit

ACT, PAT opt., MEANS

你运动过劲儿了，快歇歇吧。Příliš cvičíš, teď si odpočiň.

选择 xuǎnzé – vybírat

ACT, PAT, DIR

她选择公共教育作为自己的职业。Vybrala si kariéru ve veřejném školství.

她选择一个发亮的信封。Vybrala si lesklou obálku.

Seznam použitých zkratk:

ACT – aktor

PAT - patient

BEN – benefaktiv

EFF – výsledek děje, efekt

MEANS - prostředek

CAUS - příčina

LOC - místo

ACMP - doprovod

MANN - způsob

AIM - účel

ORIG - původ

DIFF - rozdíl

REG - zřetel

ADDR - adresát

INTT - záměr

COMPL – doplněk

DIR – směr

opt. – fakultativní doplnění

Zvýrazněným písmem jsou označena obligatorní doplnění

Obyčejným písmem jsou označena volná doplnění

(Lopatková 2008)

7.9. Slovesa patřící do skupiny B

Do této skupiny jsem zařadila slovesa týkající se lidské komunikace a celkové sociální interakce. Bylo sem zařazeno celkem 12 sloves. Zajímavostí této skupiny je spojení s kategorií 3, kdy většina těchto sloves je spojena nejen s aktantem patient, ale zároveň i s aktantem adresát. Vysokou frekvenci sloves s označením B3 lze vysvětlit jednoduše. Vzhledem k jejich významu je nutná další osoba, ke které je vše (celá komunikace či interakce) směřováno a tudíž je nutná přítomnost aktantu adresát (neboli nepřímého předmětu), ke kterému je vše směřováno.

První podskupina sloves týkajících se komunikace jsou slovesa, která souvisí s mluvením. Všechna tato slovesa představují komunikaci mezi lidmi, ke které je potřeba lidská řeč. První část sloves představují komunikaci jednostrannou. A jsou to slovesa (告诉 gào su - říct, sdělit) či (说话 shuō huà - hovořit, mluvit). 她告诉我我及格了。Řekla mi, že jsem prošel testem. 他告诉我们什么时候吃饭。Řekl nám, kdy jíst. 他说话很慎重。Mluví velmi opatrně. 她以一种轻松的方式和他说话。Mluvila s ním jednoduchým způsobem. U těchto sloves není nutné předpokládat nějakou zpětnou vazbu. Kdežto u další skupiny sloves již předpokládáme určitou reakci či již reagujeme na danou situaci. Sloveso (聊天 liáo tiān - povídat si) předpokládá dvě či více osob, které se do dané komunikace či konverzace aktivně zapojují. 我们经常在网上聊天。Často si povídáme na chatu. 他一边和女朋友聊天，一边等出租车。Povídal si se svou přítelkyní, zatímco čekal na taxík. Stejně je tomu u slovesa (回答 huídá - odpovídat). 他很不耐烦地回答了她的问題。Na otázku mu odpověděl velmi netrpělivě. 他回答了一系列问題。Odpověděl na řadu otázek. Všechna tato slovesa svým způsobem vyjadřují předání určité informace jiné osobě nebo reakci na informaci již přijatou. Zároveň se všechna tato slovesa pojí s aktantem adresát.

Další podskupinou jsou slovesa týkající se obecně sociální interakce mezi lidmi. Zde máme skupinu sloves, jež lze považovat, až na drobné odchylky, za synonyma. Jsou to výrazy, jež vyjadřují seznámení dvou či více osob. Sloveso (介绍 jiè shào - představit) na rozdíl od následujících dvou výrazů potřebuje třetí osobu, jež představí dvě následující osoby sobě navzájem, kdežto výrazy (了解 liǎo jiě - znát, seznámit se) či (认识 rèn shi - poznávat, seznámit se, znát se) se mohou týkat pouze dvou osob, které

se navzájem poznají. V následujících příkladech je vše jednoznačně vysvětleno. 他把女儿介绍给我。Představil mě své dceři. 我为这个男介绍了一个女朋友。Představil jsem svoji přítelkyni jednomu svobodnému muži. 他们比我们自己还了解我们。Znají nás líp než sebe sami. 她很了解他，事实上他们曾经是恋人。Zná ho velmi dobře, ve skutečnosti bývali milenci. 我们在海边认识一位老渔翁。Na pobřeží jsme se seznámili se starým rybářem. 你认识那个男孩吗? Znáš toho chlapce? Všechna tato slovesa odkazují na vzájemné seznámení či poznání dvou nebo více osob. Pouze sloveso (介绍 jièshào – představit) se zde pojí s aktantem adresát, zbylá dvě se pojí s aktantem patient.

Následující podskupinou jsou výrazy týkající se vzájemné sociální interakce mezi lidmi. Výrazy (欢迎 huānyíng – vítat), (见面 jiànmiàn – setkat se) nebo (结婚 jiéhūn – vzít se) vyjadřují interakci v rámci určité činnosti. 欢迎你们来我们家。Vítám Vás v našem domě. 我们热情欢迎她。Vřele jsme ji přivítali. 他们很少见面。Setkávají se velmi málo. 我们经常见面喝杯咖啡。Často se setkáváme nad šálkem kávy. 她为金钱而结婚。Vdala se pro peníze. 她结婚已经有一阵子了。Před chvílí se vdala. Zatímco slovesa (同意 tóngyì – souhlasit) či (表示 biǎoshì – vyjádřit) vyjadřují interakci na základě komunikace. 我同意你的提议，可我的话并不能代表我的老板。Já s Vaším návrhem souhlasím, ale nemohu mluvit za svého šéfa. 我同意你的最后一句话。Souhlasím s Vaší poslední větou. 她向我们表示了虚假的热情。Vyjádřila nám falešné nadšení. 我向他表示了感谢。Vyjádřil jsem mu své díky. V této skupině se s aktantem adresát pojí pouze sloveso (表示 biǎoshì – vyjádřit).

7.10. Valence sloves skupina B

欢迎 huānyíng – vítat

ACT, PAT, MANN

欢迎你们来我们家。Vítám Vás v našem domě.

我们热情欢迎她。Vřele jsme ji přivítali.

见面 jiànmiàn – setkat se (s)

ACT, PAT, AIM, LOC

他们很少见面。Setkávají se velmi málo.

我们经常见面喝杯咖啡。Často se setkáváme nad šálkem kávy.

结婚 jiéhūn – vzít se

ACT, PAT, DIR

我姐和我姐夫今天结婚。Moje sestra se dnes bude vdávat.

她结婚已经有一阵子了。Před chvílí se vdala.

了解 liǎojiě – znát, seznámit se

ACT, PAT

他们比我们自己还了解我们。Znají nás líp než sebe sami.

她很了解他，事实上他们曾经是恋人。Zná ho velmi dobře, ve skutečnosti bývali milenci.

同意 tóngyì – souhlasit

ACT, PAT, REG

我同意你的提议，可我的话并不能代表我的老板。Já s Vaším návrhem souhlasím, ale nemohu mluvit za svého šéfa.

我同意你的最后一句话。Souhlasím s Vaší poslední větou.

认识 rènshi – poznávat, seznámit se

ACT, PAT

我们在海边认识一位老渔翁。Na pobřeží jsme se seznámili se starým rybářem.

你认识那个男孩吗？Znáš toho chlapce？

说话 shuōhuà – hovořit, mluvit

ACT, ADDR, PAT, MANN

他说话很慎重。Mluví velmi opatrně.

她以一种轻松的方式和他说话。Mluvila s ním jednoduchým způsobem.

告诉 gàosu – říct, sdělit

ACT, ADDR, PAT opt., EFF

她告诉我我及格了。Řekla mi, že jsem prošel testem.

他告诉我们什么时候吃饭。Řekl nám, kdy jíst.

回答 huídá – odpovídat

ACT, ADDR, PAT fak., EFF, MANN

他很不耐烦地回答了她的问題。Na otázku mu odpověděl velmi netrpělivě.

他回答了一系列问题。 Odpověděl na řadu otázek.

介绍 jièshào – představit, představovat

ACT, ADRR, PAT

他把女儿介绍给我。 Představil mě své dceři.

我为这个旷男介绍了一个女朋友。 Představil jsem svoji přítelkyni jednomu svobodnému muži.

聊天 liáotiān – povídat si

ACT, ADRR, PAT opt.

我们经常在网上聊天。 Často si povídáme na chatu.

他一边和女朋友聊天，一边等出租车。 Povídal si se svou přítelkyní, zatímco čekal na taxík.

表示 biǎoshì – vyjádřit

ACT, ADRR, PAT

她向我们表示了虚假的热情。 Vyjádřila nám falešné nadšení.

我向他表示了感谢。 Vyjádřil jsem mu své díky.

Seznam použitých zkratk:

ACT – aktor

PAT - patient

EFF – výsledek děje, efekt

LOC - místo

MANN - způsob

AIM - účel

REG - zřetel

ADRR - adresát

DIR – směr

opt. – fakultativní doplnění

Zvýrazněným písmem jsou označena obligatorní doplnění

Obyčejným písmem jsou označena volná doplnění

(Lopatková 2008)

7.11. Slovesa patřící do skupiny C

Do této skupiny patří všechna slovesa z daného seznamu, která nějakým způsobem souvisí s mentální činností. Celkový počet sloves v této skupině je 22.

První podskupinou jsou slovesa týkající se pocitů člověka. Následující výrazy můžeme rozdělit do dalších dvou podskupin na základě toho, zda vyjadřují kladné či záporné pocity. Tyto výrazy vyjadřují určité smyslové vnímání a reakci na něj.

Všechny výrazy v této podskupině, až na sloveso (放心 fàngxīn - být bez starosti), se pojí s aktantem patient, protože ve většině případů lidské pocity směřují k další osobě či věci až na sloveso. V tomto případě jsou to pozitivní pocity. Slovesa (爱好 àihào – mít rád, mít zájem), (喜欢 xǐhuan - mít rád, zajímat se), (相信 xiāngxìn – věřit, být přesvědčen, mít víru v) či (希望 xīwàng – doufat). 我对结果很放心。 Co se týče výsledků, jsem bez starostí. 放心吧，他做事向来把牢。 Buď bez starostí, vždy se na něj můžeš spolehnout. 我爱好演喜剧。 Rád hraji komedie. 他爱好体育，尤其喜欢踢足球。 Má rád sport, obzvláště fotbal. 我喜欢在海里游泳。 Mám rád plavání v moři. 小孩子都喜欢吃棒棒糖。 Většina dětí má ráda lízátka. 我完全相信你说的话。 Zcela věřím tomu, co říkáte. 她相信她妈妈是对的。 Věří, že její matka je v pořádku. 我们希望这个目标能够达到。 Doufáme, že tohoto cíle dosáhneme. 她希望早点嫁人。 Doufá, že se brzy vdá.

Následující slovesa vyjadřují pocity negativní a samozřejmě se opět pojí s aktantem patient, ať už vyjádřeným přímo nebo pomyslným. Do této podskupiny spadají následující výrazy (担心 dānxīn - obávat se, mít starosti), (害怕 hàipà - bát se), (生气 shēngqì - zlobit se) nebo (吃惊 chījīng - polekat se, být překvapen). 我担心他会教坏我儿子。 Bojím se, že zkaží výchovu mého syna. 他担心母亲的身体。 Bojí se o zdraví své matky. 我们都害怕时间! My všichni se bojíme času! 她的家人们也害怕警察。 Její rodina se bojí policie. 妈妈已经很生气了，他还火上浇油。 Máma byla velmi rozzlobená a on ještě přiléval olej do ohně. 他心里很生气，表面上却装出若无其事的样子。 Uvnitř se zlobila, ale navenek předstírala, že se nic neděje. 我吃惊的发现这个护士是个男人。 Překvapilo mě, když jsem zjistil, že ta sestřička je muž. 她的玩性令我吃惊。 Její hravost mě překvapila.

Další podskupinou jsou slovesa týkající se vnímání. Následující výrazy jsou velmi specifické, proto budou rozebrány samostatně. Jak již bylo výše zmíněno sloveso (认为 rěnwéi - domnívat se) se pojí s předmětem pouze ve formě vedlejší věty předmětné. Stejně je tomu u slovesa (觉得 juéde – zdát se, myslet si). 我认为他的主意比我的好。 Domnívám se, že jeho nápad je lepší než můj. 我们认为, 这个决定是错误的。 Domníváme se, že je to špatné rozhodnutí. 我觉得你能找到更好的。 Myslím, že můžeš najít někoho lepšího. 我觉得褐色头发比浅黄色头发更适合你。 Zdá se mi, že hnědé vlasy ti sluší víc než ty blondřaté.

Slovesa (决定 juédìng - rozhodnout se), (习惯 xíguàn - zvyknout si), (小心 xiǎoxīn – dávat pozor) nebo (注意 zhùyì - věnovat pozornost, dávat pozor) jsou slovesa, jež vyjadřují určitou mentální změnu člověka. Opět se všechna tato slovesa pojí s aktantem patient. 她的兄弟决定同我住在一起。 Její bratr se rozhodl žít společně se mnou. 他决定离开这个家, 出去单过。 Rozhodl se opustit rodinu a žít nezávisle. 他已经习惯了这种粗朴的生活。 Již si zvykl na tento způsob jednoduchého života. 我爷爷习惯了在垫板上写字。 Můj dědeček si zvykl psát na podložce. 请小心, 路上有很多水。 Prosím dávej pozor, na cestě je spousta vody. 最好小心点儿, 他是个老色狼。 Raději buď opatrný, je to starý špinavý muž. 请注意安全。 Věnujte prosím pozornost bezpečnosti. 他尤其注意她。 Věnoval jí zvláštní pozornost.

Tato podskupina sloves se obecně týká získání, uchování či ztráty nějaké informace. Následující výrazy (发现 fāxiàn – zjistit, objevit), (检查 jiǎnchá – prohlédnout, zkontrolovat) nebo (解决 jiějué – řešit, vyřešit) vyjadřují proces a konečné získání určité informace, proto se také pojí s aktantem patient. Následující věty nám umožní lepší pochopení významu daných sloves. 我发现他瘦了很多。 Zjistil jsem, že ztratil hodně. 医生发现他天生心律不齐。 Doktor zjistil, že se narodil s arytmií. Slovesa 大家一起出主意, 事情解决得会更快些。 Problém můžeme vyřešit rychle, pokud budeme myslet společně. 她用简单的方式解决了问题。 Problém vyřešila jednoduchým způsobem. 医生检查了孩子后说她并不健康。 Doktor dítě prohlédl a poté řekl, že není zdravé. 警察仔细地检查了小包。 Policista pečlivě prohlédl tašku. Sloveso (明白 míngbai – rozumět, pochopit), lze také zařadit mezi tuto podskupinu, jelikož opět vyjadřuje získání nějaké informace. 我明白他的愿景。 Pochopil jsem jeho

vizi. 我们都明白严教在教育中也是不可缺少的。 Všichni jsme pochopili, že přísná výchova je nezbytná.

Další podskupina vyjadřuje, na rozdíl od předešlé podskupiny, ne získání informace, ale její uchování. Výrazy (清楚 qīngchū – vědet, znát) nebo (知道 zhīdào – vědět) vyjadřují znalost určité informace, kterou jsme již získali. 你清楚这句话的意思吗? Znáš význam této věty? 我们都清楚这一点。 Všichni to známe. 我就知道他喜欢撒谎。 Už vím, že rád lže. 我知道有个人能提供你所需要的东西。 Víím o někom, kdo by Vám mohl pomoci. Stejně jako výrazy v této podskupině, tak i výrazy následující podskupiny se pojí s aktantem patient, jelikož ať už něco získávám nebo ztrácím, je důležité vyjádřit co to je.

Jediným výrazem, který vyjadřuje ztrátu určité informace, je v této podskupině sloveso (忘记 wàngjì – zapomenout). 我忘记今天是他的生日了。 Zapomněl jsem, že má dneska narozeniny. 我忘记了他的样子。 Zapomněla jsem, jak vypadá.

7.12. Valence sloves skupiny C

爱好 àihào – mít rád, mít zájem

ACT, PAT

我爱好写血腥的故事因为我就是喜欢这个。Mám rád psaní krvavých příběhů, protože se mi to prostě líbí.

他爱好体育，尤其喜欢踢足球。Má rád sport, obzvláště fotbal.

担心 dānxīn – obávat se, mít starosti

ACT, PAT

我担心他会教坏我儿子。Obávám se, že zkazí výchovu mého syna.

他担心母亲的身体。Bojí se o zdraví své matky.

害怕 hàipà – bát se

ACT, PAT opt.

我们都害怕时间！My všichni se bojíme času!

她的家人们也害怕警察。Její rodina se bojí policie.

吃惊 chījīng - polekat se, být překvapen

ACT, PAT, MEANS, ACMP, MANN

我吃惊的发现这个护士是个男人。Překvapilo mě, když jsem zjistil, že ta sestřička je muž.

她的玩性令我吃惊。Její hravost mě překvapila.

检查 jiǎnchá – prohlédnout, zkontrolovat

ACT, PAT

医生检查了孩子后说她并不健康。Doktor dítě prohlédl a poté řekl, že není zdravé.

警察仔细地检查了小包。Policista pečlivě prohlédl tašku.

解决 jiějué – řešit, vyřešit

ACT, PAT, ACMP, MEANS

大家一起出主意，事情解决得会更快些。Problém můžeme vyřešit rychle, pokud budeme myslet společně.

她用简单的方式解决了问题。Problém vyřešila jednoduchým způsobem.

觉得 juéde - cítit,myslet, zdát se

ACT, PAT

我觉得你能找到更好的。Myslím, že můžeš najít někoho lepšího.

我觉得褐色头发比浅黄色头发更适合你。Zdá se mi, že hnědé vlasy ti sluší víc než ty blond'até.

决定 juéding – rozhodnout se

ACT, PAT

她的兄弟决定同我住在一起。Její bratr se rozhodl žít společně se mnou.

他决定离开这个家，出去单过。Rozhodl se opustit rodinu a žít nezávisle.

清楚 qīngchū – vědět, znát

ACT, PAT, EFF, ORIG

你清楚这句话的意思吗？ Znáš význam této věty?

我们都清楚这一点。 Všichni to známe.

认为 rènwéi – domnívat se

ACT, PAT opt., EFF

我认为他的主意比我的好。 Domnívám se, že jeho nápad je lepší než můj.

我们认为，这个决定是错误的。 Domníváme se, že je to špatné rozhodnutí.

生气 shēngqì – zlobit se

ACT, PAT, CAUS

妈妈已经很生气了，他还火上浇油。 Mára byla velmi rozzlobená a on ještě přilíval olej do ohně.

他心里很生气，表面上却装出若无其事的样子。 Uvnitř se zlobila, ale navenek předstírala, že se nic neděje.

忘记 wàngjì – zapomenout

ACT, PAT

我忘记今天是他的生日了。 Zapomněl jsem, že má dneska narozeniny.

我忘记了他的样子。 Zapomněla jsem, jak vypadá.

相信 xiāngxìn – věřit, být přesvědčen

ACT, PAT

一些人相信，姻缘命中注定。 Někteří lidé věří, že manželství je dáno osudem.

她相信她妈妈是对的。 Věří, že její matka je v pořádku.

小心 xiǎoxīn – dávat pozor

ACT, PAT, DPHR

请小心，路上有很多水。 Prosím dávej pozor, na cestě je spousta vody.

最好小心点儿，他是个老色狼。 Raději buď opatrný, je to starý špinavý muž.

习惯 xíguàn – zvyknout si

ACT, PAT

我爷爷习惯了在垫板上写字。 Můj dědeček si zvykl psát na podložce.

她已经习惯了独居生活。 Už si zvykla na osamělý život.

喜欢 xǐhuan – mít rád, mít zájem

ACT, PAT

我喜欢在海里游泳。 Mám rád plavání v moři.

小孩子都喜欢吃棒棒糖。 Většina dětí má ráda lízátka.

希望 xīwàng – doufat

ACT, PAT

我们希望这个目标能够达到。 Doufáme, že tohoto cíle dosáhneme.

她希望早点嫁人。 Doufá, že se brzy vdá.

知道 zhīdào – vědět

ACT, PAT, ORIG opt., EFF

我就知道他喜欢撒谎。 Už vím, že rád lže.

我知道有个人能提供你所需要的东西。 Víím o někom, kdo by Vám mohl pomoci.

明白 míngbai – rozumět, pochopit

ACT, PAT

我明白他的愿景。 Pochopil jsem jeho vizi.

我们都明白严教在教育中也是不可缺少的。 Všichni jsme pochopili, že přísná výchova je nezbytná.

发现 fāxiàn – zjistit, objevit

ACT, PAT

我发现他瘦了很多。 Zjistil jsem, že ztratil hodně.

医生发现他天生心律不齐。 Doktor zjistil, že se narodil s arytmií.

放心 fàngxīn – být bez starosti

ACT

我对结果很放心。 Co se týče výsledků jsem bez starostí.

放心吧，他做事向来把牢。 Buď bez starostí, vždy se na něj můžeš spolehnout.

注意 zhùyì – věnovat pozornost, dávat pozor

ACT, ADDR, PAT

请注意安全。 Věnujte prosím pozornost bezpečnosti.

他尤其注意她。 Věnoval jí zvláštní pozornost.

Seznam použitých zkratk:

ACT – aktor

PAT - patient

EFF – výsledek děje, efekt

MEANS - prostředek

ACMP - doprovod

MANN - způsob

ORIG – původ

DPHR – závislá část frazému

Zvýrazněným písmem jsou označena obligatorní doplnění

Obyčejným písmem jsou označena volná doplnění

opt. – fakultativní doplnění

(Lopatková 2008)

7.13. Slovesa patřící do skupiny D

Slovesa zařazená v této skupině se týkají změny fyzického stavu člověka čili aktant aktor je opět lidské tělo. Slovesa odpovídající této skupině jsou pouze 4. Jsou to slovesa (发烧 fāshāo - mít horečku), (感冒 gǎnmào - nachladit se), (休息 xiūxi - odpočinout si), (睡觉 shuìjiào – spát). První dvě slovesa se týkají zdravotní stránky lidského těla a její změny. 我大部分时间都在睡觉了。 Většinu času jsem spal. 别出声，他正在睡觉呢。 Nemluv, on spí. 我们暂时休息一下。 Na chvíli si odpočineme. 他靠在墙上休息。 Odpočíval opřený o zeď. Druhá dvě slovesa se také týkají změny, ale jde o útlum nebo úplné přerušení činnosti těla. 我昨晚发烧了。 Včera v noci jsem měl horečku. 他感冒了，阿嚏声儿不断。 Nachladil se a nemůže přestat kýchat. 我已经感冒了一个星期了。 Od minulého týdne jsem nachlazený.

Všechna tato slovesa mají nulový aktant patient, což lze vysvětlit jednoduše, jelikož dějem není zasažen nikdo další, ale pouze aktant aktor, tedy lidské tělo.

7.14. Valence sloves skupina D

感冒 gǎnmào – nachladit se

ACT

他感冒了，阿嚏声儿不断。Nachladil se a nemůže přestat kýchat.
我已经感冒了一个星期了。Od minulého týdne jsem nachlazený.

发烧 fāshāo – mít horečku

ACT

我昨晚发烧了。Včera v noci jsem měl horečku.

睡觉 shuìjiào - spát

ACT, THL, LOC, MANN

我大部分时间都在睡觉了。Většinu času jsem spal.
别出声，他正在睡觉呢。Nemluv, on spí.

休息 xiūxi – odpočinout si

ACT, LOC

我们暂时休息一下。Na chvíli si odpočineme.
他靠在墙上休息。Odpočíval opřený o zeď.

Seznam použitých zkratek:

ACT – aktor

LOC - místo

MANN - způsob

Zvýrazněným písmem jsou označena obligatorní doplnění

Obyčejným písmem jsou označena volná doplnění

(Lopatková 2008)

7.15. Slovesa patřící do skupiny E

Do této skupiny jsem zařadila všechna slovesa, která patří do kategorie sloves, která se nazývají modální a fázová slovesa. Vzhledem k faktu, že se také nepřímě týkají člověka, rozhodla jsem se je do této analýzy zařadit jako samostatnou skupinu. Jak již bylo výše zmíněno, modální slovesa nevyjadřují děj nýbrž touhu, záměr či možnost daný děj vykonat.

V této skupině jsou dvě podskupiny. První podskupinou jsou slovesa modální. Modálních slovesa jsou celkem 4. Sloveso (可以 kěyǐ – moct) vyjadřuje něco, co je povoleno, s čím daná osoba souhlasí nebo co smí provést bez vnějších překážek. 你可以走，也可以留下。 Můžeš jít nebo můžeš zůstat. 我可以感觉到自己的心脏在跳荡。 Mohu cítit tlukot vlastního srdce. Sloveso (必须 bixū – muset) vyjadřuje nutnost, povinnost nebo potřebu něco vykonat. 我们必须马上出发。 Musíme začít co nejdříve. 我必须休息一会儿。 Musím si na chvíli odpočinout. Sloveso (应该 yīnggāi – muset, mít udělat něco) funguje nejen ve své dvojslabičné formě, ale také ve zkrácené, jako jednoslabičná báze (该 gai). Používá se pro vyjádření povinností nebo subjektivního přesvědčení o určitém stavu. 我应该走了。 Musím už jít. 这回应该你说话了。 Tentokrát už musíš promluvit. Sloveso (愿意 yuànyì – být ochoten) vyjadřuje touhu, schopnost, možnost nebo ochotu něco vykonat. 我愿意为他做任何事情。 Jsem ochotný udělat pro něj cokoliv. 我很愿意帮助你。 Jsem ochotný ti pomoci.

Vzhledem k jejich formě, kdy uvádějí jiné sloveso, je jejich pojení s aktantem pacient nutné, vzhledem k jejich potřebě dalšího členu. Patientem je v tomto případě sloveso do češtiny přeložené jako infinitiv.

Druhou podskupinou jsou slovesa fázová. Spadají sem celkem 4 slovesa. Všechna následující slovesa vyjadřují ukončení nějaké určité činnosti nebo dokončení určité fáze této činnosti. Sloveso (完成 wánchéng – dokončit, dosáhnout, plnit), (结束 jiéshù – končit, zastavit), (毕业 bìyè – absolvovat), (开始 kāishǐ – začít). 他完成了自己的第一我们只完成了项目的第一部分。 Právě jsme dokončili první část projektu. 我们在艰苦卓绝的情况下完成了任务。 Úspěšně jsme dokončili úkol za náročných podmínek. 他和我结束了讨论。 On a já jsme ukončili diskuzi. 他们在乐观的调子中结束了讨论。 Skončili diskuzi s náznakem optimismu. 今年七月将从北京大学毕业，我主修的专业是会计学。 Tento rok v červenci budu absolvovat na Pekingské

univerzitě. Specializoval jsem se na účetnictví. 你什么时候毕业? Kdy budeš absolvovat? 我开始每天都锻炼。 Začal jsem každý den cvičit. 她开始学习化学。 Začala studovat chemii. Všechna tato slovesa se také pojí s aktantem patient.

7.16. Valence sloves skupina E

完成 wánchéng - dokončit, dosáhnout

ACT, PAT, TWHEN

他完成了自己的第一我们只完成了项目的第一部分。 Právě jsme dokončili první část projektu.

我们在艰苦卓绝的情况下完成了任务。 Úspěšně jsme dokončili úkol za náročných podmínek.

开始 kāishǐ – začít

ACT, PAT, TWEN, MEANS, LOC

我开始每天都锻炼。 Začal jsem každý den cvičit.

她开始学习化学。 Začala studovat chemii.

结束 jiéshù – končit, zastavit

ACT, PAT, TWHEN, CAUS, MEANS

他和我结束了讨论。 On a já jsme ukončili diskuzi.

他们在乐观的调子中结束了讨论。 Skončili diskuzi s náznakem optimismu.

毕业 bìyè – absolvovat

ACT, PAT

今年七月将从北京大学毕业，我主修的专业是会计学。 Tento rok v červenci budu absolvovat na Pekingské univerzitě. Specializoval jsem se na účetnictví.

你什么时候毕业？ Kdy budeš absolvovat?

必须 bìxū – muset

ACT, PAT inf.

你必须按时到达那里。 Musíš tam být na čas.

我必须休息一会儿。 Musím si na chvíli odpočinout.

应该 yīnggāi – muset, mít

ACT, PAT inf.

我应该走了。 Musím už jít.

这回应该你说话了。 Tentokrát už musíš promluvit.

愿意 yuànyì – být ochoten

ACT, PAT

我愿意为他做任何事情。 Jsem ochotný udělat pro něj cokoliv.

我很愿意帮助你。 Jsem ochotný ti pomoci.

可以 kěyǐ – moci, smět

ACT, PAT inf.

你可以走，也可以留下。 Můžeš jít nebo můžeš zůstat.

我可以感觉到自己的心脏在跳荡。 Mohu cítit tlukot vlastního srdce.

Seznam použitých zkratk:

ACT – aktor

PAT - patient

MEANS - prostředek

CAUS - příčina

LOC - místo

TWHEN – čas – kdy

inf. – infinitiv slovesa

Zvýrazněným písmem jsou označena obligatorní doplnění

Obyčejným písmem jsou označena volná doplnění

(Lopatková 2008)

Ne všechna slovesa byla nalezena ve Valenčním slovníku českých sloves, proto byla analyzována na základě podobnosti s jinými výrazy. Na této analýze můžeme vidět některé rozdíly mezi čínskými a českými slovesy po porovnání s analýzou provedenou v rámci jednotlivých kategorií.

8. Závěr

V této práci jsem se zabývala čínskými dvojslabičnými slovesy. Primárním zdrojem při získávání jednotlivých výrazů byl seznam lexika 4. úrovně jazykové zkoušky HSK. V rámci analýzy bylo zkoumáno 100 dvojslabičných sloves. Tato slovesa byla na základě svého významu a funkce ve větě rozdělena do jednotlivých kategorií a skupin. Každému slovesu bylo na základě náležitosti do jednotlivých kategorií či skupin přiděleno jedno číslo a jedno písmeno abecedy. Jednotlivé kategorie souvisely se schopností daného slovesa vázat na sebe jednotlivé větné členy, v tomto případě aktant aktor, aktant patient nebo aktant adresát či neschopnost pojit se s aktanty, ale pouze s volnými doplněními. V jednotlivých skupinách jsou slovesa rozdělena na základě svého významu, tedy aktantu aktor. Na základě rozdělení sloves do jednotlivých skupin jsem zjistila, že až na pár výjimek, se všechna slovesa týkají člověka, jeho činnosti, pocitů či komunikace. Aktantem aktor je tedy ve všech případech člověk, lidské tělo jako celek nebo jeho části. Ačkoli v některých případech nebylo lehké jednoznačně určit, zda je aktantem aktor lidské tělo jako celek či pouze jeho část. Sloves, jež se netýkala člověka, byla jen malá skupina a tato slovesa byla na základě odlišného významu vyřazena.

Nejpočetnější skupinou sloves jsou výrazy týkající se lidské činnosti či pohybu, tedy slovesa skupiny A. Co se týče rozdělení sloves do jednotlivých kategorií, nejvíce sloves se pojí s aktantem patient čili nejvíce sloves spadá do kategorie 2. Sloves s nulovým aktantem patient či s aktantem adresát je málo, přesto zde mají své zástupce.

V rámci kategorie číslo 2 neboli sloves pojících se s aktantem patient bylo více možností postavení předmětu vůči jednotlivým slovesům. Aktant patient neboli předmět je pravovalenční větný člen, proto stojí za slovesem. Existují výjimky, kdy je možné postavení předmětu před slovesem. V takových případech předmět stojí buďto samostatný na začátku věty nebo uvedený předložkou ba 把 či ukazovacím zájmenem nebo v případě, že je přítomný podmět, stojí mezi podmětem a slovesem. Dále je možné předmět vyjádřit, pokud se nachází za slovesem, nejen jednotlivými větnými členy, ale také vedlejší větou předmětnou. Co se týče jednotlivých skupin, s aktantem patient se nejčastěji pojila slovesa skupiny A. Slovesa se v tomto případě pojila s předmětem ve všech svých již výše zmíněných pozicích. Další početnou skupinou byla skupina C. Slovesa této skupiny se pojila s předmětem pouze v pozicích před slovesem, ale bez možnosti uvedení předložkou ba 把. Dále se tato slovesa pojila s vedlejší větou

předmětnou. V této skupině se také vyskytla slovesa, jež mohou mít předmět pouze ve formě vedlejší věty předmětné. Další početnou skupinou pojící se s aktantem pacient je skupina E. Do této skupiny náleží slovesa modální a fázová, u nichž je aktant pacient nutný. Ve spojení s modálními slovesy je aktant pacient vyjádřen slovesem do češtiny přeloženým infinitivním tvarem. Poslední a zároveň nejmenší skupinou pojící se s aktantem pacient je skupina C, jež vyjadřuje lidskou komunikaci či sociální interakci. V tomto případě se daná slovesa pojí pouze s předmětem vyjádřeným jednotlivými větnými členy stojícími za slovesem. Až na sloveso (介绍 jièshào – představit někoho), které se jako jediné pojí s předmětem v pozici před slovesem.

U sloves, jež mají nulový aktant pacient, byla patrná větší tendence sloves pojit se s nějakým jiným větným členem. Chybějící předmět byl nahrazen volnými doplněními, jako například jméno místa či jméno času a další. Slovesa spadající do kategorie 1 byla ze skupiny A a D. Slovesa kategorie 3 čili pojící se s aktantem adresát (neboli nepřímý předmět), který je stejně jako aktant pacient pravovalenční větný člen, tudíž stojí za slovesem. Opět je zde možnost pomocí různých předložek změnit pozici nepřímého předmětu a v takovém případě může stát před slovesem. Ať už se jedná o aktant pacient či aktant adresát, v obou případech je možné vynechat dané členy čili dovolit, aby již zmíněné členy byly nevyjádřené, jelikož jsou patrné z daného kontextu. V případě takto nevyjádřeného větného členu se může vyskytovat člen, jež vyjadřuje reciprocitu. Takovýto reciproční člen vyjadřuje vztah vzájemnosti mezi členy. Například sloveso (聊天 liáotiān - povídat si). S aktantem adresát se nejčastěji pojila slovesa skupiny B neboli týkající se lidské komunikace a sociální interakce.

Jak již bylo výše zmíněno, zvláštní skupinou dvojslabičných sloves jsou slovesa objektová. Jelikož jsou již spojená se svým předmětem, nemohou se již s dalším přímým předmětem pojit. Výrazy zařazené do kategorie 1 mají nulový aktant pacient a tudíž lze předpokládat, že se jedná o objektová slovesa. Existují případy, kdy se jmenná složka objektového slovesa změní ve formální (prázdný) předmět nebo tato složka splyne se slovesem. V takovém případě dojde k lexikalizaci slovesa, které se může pojit s aktantem pacient. Tento případ se týká objektových sloves zařazených do kategorie 2. Kategorie 3 představuje objektová slovesa, jež se pojí s aktantem adresát neboli s nepřímým předmětem. V tomto případě je aktant pacient nevyjádřený, ale potencionální, proto není zcela jasné, zda se jedná o objektová slovesa nebo o jejich lexikalizovanou formu.

Všechny tyto pozice jednotlivých větných členů jsou zřejmé v mnou provedené analýze v rámci jednotlivých kategorií, zatímco potencionální spojení jednotlivých větných členů s danými slovesy je rozebráno v rámci každé skupiny za pomoci Valenčního slovníku českých sloves. Tyto dvě analýzy jasně poukazují na rozdíly mezi českými a čínskými slovesy. Analýza jednotlivých sloves je značně sporná, jelikož i drobné odchylky nám mohou změnit význam a tudíž i postavení jednotlivých větných členů.

Zajímavostí je, že po porovnání mnou vybraných sloves ze seznamu HSK se Slovníkem moderní čínštiny 5. vydání (XHC) jsem zjistila, že některá slovesa vedená v tomto seznamu jako dvojslabičná slovesa nalezneme v tomto tištěném slovníku pouze jako samostatná jednoslabičná slova. Donutilo mě to položit si otázku z jakého důvodu je to možné? Tento seznam byl sestaven na základě četnosti výskytu dané slovní zásoby, tudíž lze předpokládat, že tyto výrazy jsou ustálené slovní spojení, které se vyskytuje v běžné mluvě převážně jako dvojslabičný výraz, ale co se týče normalizované formy, jsou tato spojení považována za samostatné jednotky. Jsou to například výrazy (唱歌 chànggē – zpívat), (爬山 páshān – slézat horu) či (下午 xiàyǔ – pršet).

Základní jednotkou jazyka je sloveso a naprostá většina vybraných sloves se týkala určité činnosti člověka, proto lze předpokládat, že při studiu jazyka je nutné zaměřit se na tato slovesa, abychom byli schopni zvládnout určitou úroveň cizího jazyka.

9. Anotace

Příjmení a jméno autora: Michaela Václavková

Název katedry a fakulty: Katedra asijských studií, Filozofická fakulta

Název bakalářské práce: Sémantická analýza čínských polysylabických sloves

Vedoucí práce: Mgr. Ondřej Kučera

Počet znaků: 99 652

Počet příloh: 2

Počet titulů použité literatury: 10

Klíčová slova: čínská slovesa, dvojslabičná slovesa, valenční teorie, sémantická analýza, valence sloves

Jádrem jazykové výpovědi je sloveso, jeho znalost je tudíž klíčová k ovládnutí jakéhokoliv jazyka. Tato práce se zabývá analýzou 100 nejpoužívanějších sloves 4. úrovně jazykové zkoušky HSK. Na základě rozdělení jednotlivých výrazů do rozdílných kategorií a skupin, můžeme pozorovat společné rysy a vnitřní souvislosti u daných sloves. V závislosti na významu se mění jednotlivé pozice rozvíjejících větných členů daných sloves. Jednotlivé valenční pozice sloves a jejich rozvíjejících členů byly zkoumány za pomoci Valenčního slovníku českých sloves, jelikož i v čínštině jsou za jádro výpovědi považována slovesa. Sloves, která vyhovovala daným kritériím, bylo celkem 91.

10. Abstract

The most important part of language is a verb, his knowledge is therefore the key to mastering any language. This paper analyzes the 100 most commonly used verbs 4th HSK level exams. Based on the distribution of the various terms in different categories and groups, we can observe the commonalities and internal context of the given verbs. Depending on the importance of the changing positions of individual constituents of a sentence given verbs. Individual valence position of verbs and their emerging members were examined using the valency lexicon of Czech verbs, as in Chinese are considered the core statement verbs. Verbs that meet the given criteria, a total of 91.

Key-words: chinese verbs, polysyllabic verbs, valency theory, semantic analysis, valency of verbs

11. Bibliografie

LOPATKOVÁ, Markéta; Žabokrtský, Zdeněk a Kettnerová, Václava. *Valenční slovník českých sloves*. Praha: Nakladatelství Karolinum, 2008, 381 s. ISBN 978-80-246-1467-0

ŠVARNÝ, Oldřich a kolektiv. *Hovorová čínština v příkladech 3*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1998, 251 s. ISBN 80-7067-819-4

ŠVARNÝ, Oldřich a David UHER. *Úvod do studia hovorové čínštiny*. Olomouc: Vydavatelství Univerzity Palackého, 1997. ISBN 80-7067-730-9.

ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského. I*. Olomouc: Nakladatelství Univerzity Palackého, 1998. ISBN 80-7067-907-7.

ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského. II*. Olomouc: Nakladatelství Univerzity Palackého, 1998. ISBN 80-7067-987-5.

ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského. III*. Olomouc: Nakladatelství Univerzity Palackého, 1999. ISBN 80-244-007-15.

ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského. VI*. Olomouc: Nakladatelství Univerzity Palackého, 1999. ISBN 80-244-021-30.

ŠVARNÝ, Oldřich et al. *Úvod do hovorové čínštiny: Příručka pro vys. šk. I*. 1. vyd. Praha: SPN, 1967. 458 s. Vysokoškolské příručky.

Xiàndài Hànyǔ cídiǎn, dì wǔ bǎn 《现代汉语词典，第5版》 [Slovník moderní čínštiny, 5. vydání]. Beijing: Shangwu yinshuguan, 2006, 1869s. ISBN 7-100-04385-9

Grepl, Miroslav a Karlík, Petr. *Skladba češtiny*. Olomouc: Votobia, 1998, 503 s. ISBN 80-7198-281-4

Internetové zdroje:

www.nciku.com

www.youdao.com

www.iciba.com

www.chinaeducer.com

12. Seznam příloh

Příloha č. 1 – Kompletní seznam sloves

Příloha č. 2 – Seznam vyřazených sloves

Příloha č. 1

Kompletní seznam sloves

V následujícím seznamu je uvedeno 91 analyzovaných sloves společně s jejich významy a příkladovými větami, písmenem a číslem označujícím, do které skupiny či kategorie bylo dané sloveso zařazeno.

1. 爱好 àihào – mít rád, mít zájem C2

我爱好演喜剧。 Rád hraji komedie. (www.nciku.com)

他爱好体育，尤其喜欢踢足球。 Má rád sport, obzvláště fotbal. (www.nciku.com)

2. 安排 ānpái – zařídit A2

她为丈夫安排了一场很精彩的生日宴会。 Zařídila skvělou narozeninovou oslavu pro svého manžela. (www.youdao.com)

我安排好时间与我的孩子在一起。 Naplánoval jsem si čas spolu se svými dětmi. (www.nciku.com)

3. 帮忙 bāngmáng – pomoci, pomoci A3

我们互相帮忙。 Navzájem jsme si pomáhali. (www.youdao.com)

我们都帮忙收割。 Všichni jsme pomáhali se sklizní. (www.nciku.com)

4. 帮助 bāngzhù – pomoci, pomoci A3

我们帮助他们，他们帮助我们。 My jsme pomohli jim a oni pomohli nám.

(www.youdao.com)

他帮助我们渡过难关。 Pomohl nám přečkat těžké časy. (www.nciku.com)

5. 保护 bǎohù – chránit, ochraňovat A2

他的三个亲兵时刻保护着他的生命安全。 Jeho tři bodyguardi ho neustále ochraňují.

(www.nciku.com)

父亲一直保护着全家人。 Můj otec vždy ochraňoval rodinu. (www.nciku.com)

6. 报名 bàomíng – přihlásit se A1

我在哪里报名？ Kde se mám přihlásit? (www.youdao.com)

我报名去中国旅游。 Přihlásila jsem se na cestu do Číny. (www.youdao.com)

7. 保证 bǎozhèng – ručit, zaručovat se A3

我们保证提前完成任务。 Zaručujeme Vám dokončení úkolu. (XHC)

我保证能按时到达。 Zaručuji ti, že přijde včas. (www.nciku.com)

8. 表示 biǎoshì – vyjádřit B3

她向我们表示了虚假的热情。 Vyjádřila nám falešné nadšení. (www.youdao.com)

我向他表示了感谢。 Vyjádřil jsem mu své díky. (www.nciku.com)

9. 表演 biǎoyǎn – předvádět, vystupovat A1

她表演得很好。 Vystupovala velmi dobře. (www.youdao.com)

在今天的节目里，你表演得十分成功。 Dnes jsi hrál velice dobře (v dnešním programu). (UČ, III)

10. 表扬 biǎoyáng – chválit, pochválit A2

老师常常表扬好学生。 Učitel často chválí dobré žáky. (www.iciba.com)

评论家们热情洋溢地表扬了她。 Kritici ji nadšeně chválili. (www.nciku.com)

11. 比赛 bǐsài – soutěžit A2

我们比赛比赛，谁跑得快。 Pojďme si zasoutěžit, kdo běží rychleji. (UČ III)

12. 必须 bìxū – muset E2

我们必须马上出发。 Musíme začít co nejdříve. (www.youdao.com)

我必须休息一会儿。 Musím si na chvíli odpočinout. (www.nciku.com)

13. 毕业 bìyè – absolvovat E2

今年七月将从北京大学毕业，我主修的专业是会计学。 Tento rok v červenci budu absolvovat na Pekingské univerzitě. Specializoval jsem se na účetnictví.

(www.youdao.com)

你什么时候毕业？ Kdy budeš absolvovat? (youdao.com)

14. 参观 cānguān – navštívit, prohlížet A2

男女老少都来参观这个博物馆。 Lidé všech věkových kategorií navštívili muzeum.

(www.nciku.com)

我们参观了北京的很多名胜。 Navštívili jsme spoustu známých míst v Pekingu.

(www.nciku.com)

15. 参加 cānjiā – zúčastnit se A2

所有的教师都参加孩子们的游戏。 Všichni učitelé se zúčastnili dětských her.

(www.youdao.com)

除了你其他人都参加了会议。 Kromě tebe se večírku zúčastnili všichni.

(www.nciku.com)

16. 打扮 dǎban – vystrojit se, obléknout se A2

母亲为那个婚礼打扮她的孩子们。 Matka oblékla své děti na svatbu.

(www.nciku.com)

他精心打扮了一番。 Pečlivě se oblékla. (www.nciku.com)

17. 担心 dānxīn – obávat se, mít starosti C2

我担心他会教坏我儿子。 Obávám se, že zkazí výchovu mého syna.

(www.youdao.com)

他担心母亲的身体。 Bojí se o zdraví své matky. (www.nciku.com)

18. 打扫 dǎsǎo – uklízet A2

我打扫了所有的房间。 Uklidil jsem všechny místnosti. (www.youdao.com)

把这房间好好打扫一下。 Tento pokoj uklidil velmi dobře. (www.nciku.com)

19. 打算 dǎsuàn – plánovat, hodlat A2

我打算下个星期去旅游。 Plánuji jet příští týden cestovat. (HSK)

他打算在郊区买一套别业。 Plánuje koupit vilu na předměstí města. (www.nciku.com)

20. 锻炼 duànliàn – cvičit, sportovat A2

他们每天都锻炼以保持健康。 Každý den ráno cvičí, aby byli zdraví.

(www.nciku.com)

她总是在早上锻炼身体。 Každý den ráno vždy procvičuje tělo. (www.nciku.com)

21. 放心 fàngxīn – být bez starosti C1

我对结果很放心。 Co se týče výsledků, jsem bez starostí. (www.nciku.com)

放心吧，他做事向来把牢。 Buď bez starostí, vždy se na něj můžeš spolehnout.

(www.nciku.com)

22. 发烧 fāshāo – mít horečku D1

我昨晚发烧了。 Včera v noci jsem měl horečku. (www.nciku.com)

23. 发现 fāxiàn – zjistit, objevit C2

我发现他瘦了很多。 Zjistil jsem, že ztratil hodně. (HSK)

医生发现他天生心律不齐。 Doktor zjistil, že se narodil s arytmií. (www.nciku.com)

24. 复习 fùxí – opakovat A2

我们复习英语语法。 Opakujeme si anglickou gramatiku. (www.youdao.com)

考试前，我复习了这些材料。 Před zkouškou jsem si opakovala materiály.

(www.nciku.com)

25. 感冒 gǎnmào – nachladit se D1

他感冒了，阿嚏声儿不断。 Nachladil se a nemůže přestat kýchat. (www.nciku.com)

我已经感冒了一个星期了。 Od minulého týdne jsem nachlazený. (www.nciku.com)

26. 告诉 gào su – říct, sdělit B3

她告诉我我及格了。 Řekla mi, že jsem prošel testem. (www.nciku.com)

他告诉我们什么时候吃饭。 Řekl nám, kdy jíst. (www.youdao.com)

27. 工作 gōng zuò – pracovat A1

我在医院工作。 Pracuji v nemocnici. (HSK)

我们从九点工作到五点。 Pracujeme od devíti do pěti. (www.youdao.com)

28. 关心 guān xīn – starat se A2

她只关心她自己。 Stará se jen sama o sebe. (www.youdao.com)

我关心孩子的未来。 Starám se o budoucnost svých dětí. (www.nciku.com)

29. 害怕 hàip à – bát se C2

我们都害怕时间！ My všichni se bojíme času! (www.youdao.com)

她的家人们也害怕警察。 Její rodina se bojí policie. (www.youdao.com)

30. 欢迎 huān yíng – vítat B2

欢迎你们来我们家。 Vítám Vás v našem domě. (HSK)

我们热情欢迎她。 Vřele jsme ji přivítali. (www.nciku.com)

31. 回答 huí dá – odpovídat B3

他很不耐烦地回答了她的问题。 Na otázku mu odpověděl velmi netrpělivě.

(www.nciku.com)

他回答了一系列问题。 Odpověděl na řadu otázek. (www.nciku.com)

32. 唱歌 chàng ē – zpívat A1

他晚上唱歌，白天四处游荡。 V noci zpívá, ve dne se toulá. (www.nciku.com)

我哥哥唱歌很好。 Moje sestra velmi dobře zpívá. (www.nciku.com)

33. 成功 chéng gōng – zdařit se, uspět A2

他成功获得律师资格。 Podařilo se mu získat kvalifikaci právníka. (www.nciku.com)

他成功地成为了一位好父亲。 Podařilo se mu být dobrým otcem. (www.nciku.com)

34. 成为 chéngwéi – stát se A2

他将成为一名医生。 Stane se doktorem. (www.nciku.com)

他迅速成为一个全国知名人士。 Rychle se stal národní celebritou. (www.nciku.com)

35. 乘坐 chéngzuò – cestovat něčím A1

我们所有人一起乘坐着这趟火车。 Všichni společně cestujeme vlakem.

(www.nciku.com)

他们乘坐一辆双层巴士。 Cestovali dvoupatrovým autobusem. (www.nciku.com)

36. 迟到 chídào – přijít pozdě A1

他总迟到。 Vždycky přijde pozdě. (www.nciku.com)

孩子们上学迟到了。 Děti přišly pozdě do školy. (www.nciku.com)

37. 吃惊 chījīng - polekat se, být překvapen C2

我吃惊的发现这个护士是个男人。 Překvapilo mě, když jsem zjistil, že ta sestřička je muž. (www.nciku.com)

她的玩性令我吃惊。 Její hravost mě překvapila. (www.nciku.com)

38. 出发 chūfā – vyrazit A1

他下个星期出发。 Vyrazí příští týden. (www.youdao.com)

明天早点儿出发，这是我唯一的忠告。 Zítřa vyrazte brzy, to je moje jediná rada.

(www.nciku.com)

39. 出差 chūchāi - být na služební cestě A1

爸爸已经出差一个多月了。 Otec byl na služební cestě víc než měsíc. (HSK)

40. 出现 chūxiàn – objevit se, vyskytnout se A1

有个奇怪的人出现在了门口。 Cizí osoba se objevila ve dveřích. (www.nciku.com)

他突然出现在婚礼上。 Najednou se objevil na svatbě. (www.nciku.com)

41. 检查 jiǎnchá – prohlédnout, zkontrolovat C2

医生检查了孩子后说她并不健康。Doktor dítě prohlédl a poté řekl, že není zdravé.

(www.iciba.com)

警察仔细地检查了小包。Policista pečlivě prohlédl tašku. (www.nciku.com)

42. 见面 jiànmiàn – setkat se (s) B2

他们很少见面。Setkávají se velmi málo. (www.nciku.com)

我们经常见面喝杯咖啡。Často se setkáváme nad šálkem kávy. (www.nciku.com)

43. 结婚 jiéhūn – vzít se B2

她为金钱而结婚。Vdala se pro peníze. (www.nciku.com)

她结婚已经有一阵子了。Před chvílí se vdala. (www.nciku.com)

44. 解决 jiějué – řešit, vyřešit C2

大家一起出主意，事情解决得会更快些。Problém můžeme vyřešit rychle, pokud budeme myslet společně. (www.nciku.com)

她用简单的方式解决了问题。Problém vyřešila jednoduchým způsobem.

(www.nciku.com)

45. 介绍 jièshào – představit B3

他把女儿介绍给我。Představil mě své dceři. (www.youdao.com)

我为这个旷男介绍了一个女朋友。Představil jsem svoji přítelkyni jednomu svobodnému muži. (www.nciku.com)

46. 结束 jiéshù – končit, zastavit E2

他和我结束了讨论。On a já jsme ukončili diskuzi. (www.nciku.com)

他们在乐观的调子中结束了讨论。Skončili diskuzi s náznakem optimismu.

(www.youdao.com)

47. 经过 jīngguò – projít A2

在旅途中他们经过三个大城市。Na jejich cestě prošli třemi velkými městy.

(www.youdao.com)

他每天都经过我们的房子。 Každý den prochází našim domem. (www.nciku.com)

48. 觉得 juéde - cítit,myslet, zdát se C2

我觉得你能找到更好的。 Myslím, že můžeš najít někoho lepšího. (www.nciku.com)

我觉得褐色头发比浅黄色头发更适合你。 Zdá se mi, že hnědé vlasy ti sluší víc než ty blond'até. (www.nciku.com)

49. 决定 juéding – rozhodnout se C2

她的兄弟决定同我住在一起。 Její bratr se rozhodl žít společně se mnou.

(www.youdao.com)

他决定离开这个家，出去单过。 Rozhodl se opustit rodinu a žít nezávisle.

(www.nciku.com)

50. 开始 kāishǐ – začít E2

我开始每天都锻炼。 Začal jsem každý den cvičit. (www.youdao.com)

她开始学习化学。 Začala studovat chemii. (www.youdao.com)

51. 看见 kànjiàn – vidět A2

我看见花园里有人。 Viděl jsem někoho v zahradě. (www.nciku.com)

前几天我看见表哥了。 Viděla jsem svého bratrance před pár dny. (www.nciku.com)

52. 可以 kěyǐ – moci, smět E2

你可以走，也可以留下。 Můžeš jít nebo můžeš zůstat. (www.nciku.com)

我可以感觉到自己的心脏在跳荡。 Mohu cítit tlukot vlastního srdce.

(www.nciku.com)

53. 练习 liànxí – cvičit A2

我每天练习钢琴三四个小时。 Každý den cvičí na piano 3 nebo 4 hodiny. (www.nciku.com)

钢琴家经常练习指法。 Pianisté často cvičí prstoklad. (www.nciku.com)

54. 了解 liǎojiě – znát, seznámit se B2

他们比我们自己还了解我们。 Znají nás líp než sebe sami. (www.youdao.com)

她很了解他，事实上他们曾经是恋人。 Zná ho velmi dobře, ve skutečnosti bývali milenci. (www.nciku.com)

55. 聊天 liáotiān – povídat si B3

我们经常在网上聊天。 Často si povídáme na chatu. (HSK)

他一边和女朋友聊天，一边等出租车。 Povídal si se svou přítelkyní, zatímco čekal na taxík. (www.nciku.com)

56. 离开 líkāi – odejít, být pryč A2

这个学生离开了大学进入社会去发现自己的才能所在。 Student opustil univerzitu a šel do světa, aby našel sám sebe. (www.youdao.com)

她丈夫离开这个公司在一家银行谋到了一个更好的职位。 Její manžel opustil firmu kvůli lepší pozici v bance. (www.youdao.com)

57. 留学 liúxué – studovat v zahraničí A2

我哥哥在中国留学。 Můj bratr studuje v Číně. (HSK)

58. 旅游 lǚyóu – cestovat A1

他们一起旅游。 Cestovali společně. (www.nciku.com)

他在亚洲旅游了 3 个月。 Cestoval po Asii 3 měsíce. (www.youdao.com)

59. 明白 míngbai – rozumět, pochopit C2

我明白他的愿景。 Pochopil jsem jeho vizi. (www.youdao.com)

我们都明白严教在教育中也是不可缺少的。 Všichni jsme pochopili, že přísná výchova je nezbytná. (www.youdao.com)

60. 跑步 pǎobù – běžet, běhat A1

我每天早上都跑步。 Každý den ráno běhám. (HSK)

他们跑步前进到战斗的核心地带。 Běželi vpřed do srdce bitvy. (www.nciku.com)

61. 爬山 páshān – slézat horu A1

他们爬山，最终达到了山顶。 Lezli na horu a nakonec dosáhli vrcholu.

(www.iciba.com)

62. 起床 qǐchuáng – vstávat A1

我早上七点起床。 Ráno vstávám v 7 hodin. (HSK)

他通常很早起床。 Většinou vstává velmi brzy. (www.nciku.com)

63. 清楚 qīngchū – vědět, znát C2

你清楚这句话的意思吗？ Znáš význam této věty? (HSK)

我们都清楚这一点。 Všichni to známe. (www.nciku.com)

64. 认识 rènshi – poznávat, seznámit se B2

我们在海边认识一位老渔翁。 Na pobřeží jsme se seznámili se starým rybářem. (UČ, II)

你认识那个男孩吗？ Znáš toho chlapce? (www.youdao.com)

65. 认为 rènwéi – domnívat se B2

我认为他的主意比我的好。 Domnívám se, že jeho nápad je lepší než můj.

(www.youdao.com)

我们认为，这个决定是错误的。 Domníváme se, že je to špatné rozhodnutí.

(www.nciku.com)

66. 上班 shàngbān – jít do práce A1

他早晨 9 点上班。 Do práce chodí v 9 hodin ráno. (www.nciku.com)

你什么时候上班？ V kolik hodin chodíš do práce? (www.nciku.com)

67. 生气 shēngqì – zlobit se C2

妈妈已经很生气了，他还火上浇油。 Mára byla velmi rozzlobená a on ještě přilíval olej do ohně. (www.nciku.com)

他心里很生气，表面上却装出若无其事的样子。 Uvnitř se zlobila, ale navenek předstírala, že se nic neděje. (www.nciku.com)

68. 睡觉 shuìjiào - spát D1

我大部分时间都在睡觉了。 Většinu času jsem spal. (www.nciku.com)

别出声，他正在睡觉呢。 Nemluv, on spí. (www.nciku.com)

69. 说话 shuōhuà – hovořit, mluvit B3

他说话很慎重。 Mluví velmi opatrně. (www.nciku.com)

她以一种轻松的方式和他说话。 Mluvila s ním jednoduchým způsobem.

(www.nciku.com)

70. 跳舞 tiàowǔ – tančit A1

他们围成圆圈跳舞。 Tančí v kruhu. (www.youdao.com)

我们跳舞！ Tancujeme! (www.youdao.com)

71. 提高 tígāo – zlepšit, zvýšit A2

这些学生的听力提高了。 Tito studenti zlepšili svůj poslech. (www.youdao.com)

她提高声音，足以暗示她要控制局面。 Zvýšila hlas, aby mohla kontrolovat situaci.

(www.nciku.com)

72. 同意 tóngyì – souhlasit B2

我同意你的提议，可我的话并不能代表我的老板。 Já s Vaším návrhem souhlasím,
ale nemohu mluvit za svého šéfa. (www.youdao.com)

我同意你的最后一句话。 Souhlasím s Vaší poslední větou. (www.nciku.com)

73. 忘记 wàngjì – zapomenout C2

我忘记今天是他的生日了。 Zapomněl jsem, že má dneska narozeniny. (HSK)

我忘记了他的样子。 Zapomněla jsem, jak vypadá. (www.nciku.com)

74. 完成 wánchéng - dokončit, dosáhnout E2

他完成了自己的第一我们只完成了项目的第一部分。 Právě jsme dokončili první
část projektu. (www.nciku.com)

我们在艰苦卓绝的情况下完成了任务。 Úspěšně jsme dokončili úkol za náročných podmínek. (www.nciku.com)

75. 相信 xiāngxìn – věřit, být přesvědčen C2

一些人相信，姻缘命中注定。 Někteří lidé věří, že manželství je dáno osudem.
(www.nciku.com)

她相信她妈妈是对的。 Věřící, že její matka je v pořádku. (www.nciku.com)

76. 小心 xiǎoxīn – dávat pozor

请小心，路上有很多水。 Prosím dávej pozor, na cestě je spousta vody. (HSK)
最好小心点儿，他是个老色狼。 Raději buď opatrný, je to starý špinavý muž.
(www.nciku.com)

77. 习惯 xíguàn – zvyknout si C2

我爷爷习惯了在垫板上写字。 Můj dědeček si zvykl psát na podložce.
(www.nciku.com)

她已经习惯了独居生活。 Už si zvykla na osamělý život. (www.nciku.com)

78. 喜欢 xǐhuan – mít rád, mít zájem C2

我喜欢在海里游泳。 Mám rád plavání v moři. (www.youdao.com)
小孩子都喜欢吃棒棒糖。 Většina dětí má ráda lízátko. (www.nciku.com)

79. 休息 xiūxi – odpočinout si D1

我们暂时休息一下。 Na chvíli si odpočineme. (www.nciku.com)
他靠在墙上休息。 Odpočíval opřený o zeď. (www.nciku.com)

80. 希望 xīwàng – doufat C2

我们希望这个目标能够达到。 Doufáme, že tohoto cíle dosáhneme.
(www.youdao.com)

她希望早点嫁人。 Doufá, že se brzy vdá. (www.nciku.com)

81. 洗澡 xǐzǎo – koupat se, mýt se A1

她总是用冷水洗澡。 Vždycky se koupe ve studené vodě. (www.youdao.com)

他很少洗澡，因此满身发臭。 Málokdy se koupe, proto páchne. (www.nciku.com)

82. 选择 xuǎnzé – vybírat A2

她选择公共教育作为自己的职业。 Vybrala si kariéru ve veřejném školství.

(www.nciku.com)

她选择一个发亮的信封。 Vybrala si lesklou obálku. (www.nciku.com)

83. 学习 xuéxí – studovat, učit se A2

我们学习一种语言是为了交流思想。 Učíme se jazyk, abychom mohli komunikovat.

(www.youdao.com)

他在学习法语。 Studuje francouzštinu. (www.youdao.com)

84. 应该 yīnggāi – muset, mít E2

我应该走了。 Musím už jít. (UČ, II)

这回应该你说话了。 Tentokrát už musíš promluvit. (UČ, II)

85. 游泳 yóuyǒng – plavat A1

他们在海里快乐地游泳。 Šťastně plavali v moři. (www.youdao.com)

我们在湖里游泳，在鲜花围绕的草坪上晒太阳。 Plavali jsme v jezeře, slunili jsme se na louce obklopeni květinami. (www.nciku.com)

86. 愿意 yuànyì – být ochoten E2

我愿意为他做任何事情。 Jsem ochotný udělat pro něj cokoliv. (www.youdao.com)

我很愿意帮助你。 Jsem ochotný ti pomoci. (www.nciku.com)

87. 运动 yùndòng – sportovat, cvičit A2

你运动过劲儿了，快歇歇吧。 Příliš cvičíš, teď si odpočiň. (www.nciku.com)

88. 照顾 zhàogù – pečovat A2

她把自己的身体，思想都照顾得很好。 O své tělo a mysl pečuje velmi dobře.

(www.youdao.com)

我生病了，妈妈一直照顾我。 Moje matka o mě pečovala, když jsem byl nemocný.

(HSK)

89. 知道 zhīdào – vědět C2

我就知道他喜欢撒谎。 Už vím, že rád lže. (www.nciku.com)

我知道有个人能提供你所需要的东西。 Víím o někom, kdo by Vám mohl pomoci.

(www.youdao.com)

90. 准备 zhǔnbèi – plánovat A2

我准备星期日去北京。 Plánuji jet příští neděl do Pekingu. (HSK)

他们准备定居国外。 Plánují, že se usadí v zahraničí. (www.nciku.com)

91. 注意 zhùyì – věnovat pozornost, dávat pozor C3

请注意安全。 Věnujte prosím pozornost bezpečnosti. (HSK)

他尤其注意她。 Věnoval jí zvláštní pozornost. (www.nciku.com)

Seznam použitých zkratk:

HSK - Hànyǔ Shuǐpíng Kǎoshì 《汉语水平考试》 [Zkouška z čínštiny jako cizího jazyka]

XHC - Xiàndài Hànyǔ cídiǎn, dì wǔ bǎn 《现代汉语词典，第 5 版》 [Slovník moderní čínštiny, 5. vydání]

UČ – ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského. II.*

UČ - ŠVARNÝ, Oldřich. *Učební slovník jazyka čínského. III.*

Příloha č. 2

Seznam vyřazených sloves

Následující seznam sloves představuje výrazy, jejichž význam neodpovídal stanoveným kritériím, a proto byly tyto výrazy vyřazeny.

1. 变化 biànhuà - změnit
2. 超过 chāoguò – přesahovat
3. 降落 jiàngluò – přistávat, klesat
4. 没有 méiyǒu – nebýt, nemít, nelze srovnávat s ostatním
5. 起飞 qǐfēi - vzlétnout
6. 上网 shàngwǎng – připojit se k internetu
7. 下午 xiàyǔ - pršet
8. 需要 xūyào - potřebovat
9. 影响 yǐngxiǎng - ovlivnit